

curier economic legislativ

SUPLIMENT LA „REVISTA ECONOMICĂ”, Nr. 24/45 1978

autocenducere

Evoluții în tipologia unităților economice

Legea nr. 11/1971 consacră, în rîndul unităților economice de stat, trei tipuri distincte: centrala, întreprinderea și unitate cu gestiune economică, fără personalitate juridică.

În anii ce s-au scurs de la apariția acestei legi, tipologia unităților s-a diversificat considerabil. Sub multe aspecte, această diversificare s-a reflectat în însăși textele de lege care au consacrat noi tipuri de unități pe care Legea nr. 11/1971 nu le cunoștea. Sub altele însă, diversificarea s-a produs doar în fapt, datorită soluțiilor organizatorice adoptate în contextul dispozițiilor legale existente.

Tabloul unităților economice este astăzi vădit mai bogat și mai divers, fapt ce se reflectă din plin în noua Lege nr. 5/1978. Au rămas însă, în afara legii unele categorii de unități, reglementate prin acte normative speciale, pe care însă nu trebuie să le omitem pentru a ne forma o imagine cât mai completă asupra evoluției petrecute.

Cele trei categorii pe care le întîlnim în Legea nr. 11/1971, — centrala, întreprinderea și unitatea cu gestiune economică, fără personalitate juridică — au rămas ca forme tipice, de la care se reclamă variantele inedite.

Nu avem posibilitatea să dezvoltăm în acest cadru, tabloul complet al formelor organizatorice pe care le întîlnim în materie. Vom reveni cu alt prilej asupra fiecărui tip în parte, arătînd pe larg elementele ce îl caracterizează și deosebiri față de alte tipuri.

Alături de centrale — deci în categoria organelor de conducere economice

— vom nota în primul rînd **trustul**. În vechea organizare a economiei naționale trustul reprezenta veriga intermediară dintre direcția generală de minister și întreprindere, avînd caracterul unui organ administrativ. În condițiile noii organizări a unităților economice de stat, trusturile sînt unități economice care au în compunerea lor întreprinderi și unități cu gestiune economică, fără personalitate juridică. Aceleași denumiri îi corespunde, așadar, o nouă entitate economică, organizatorică și juridică. Este interesant de observat că forma trustului a fost folosită îndeosebi — nu însă exclusiv — în agricultura de stat.

Dacă trusturile se caracterizează prin independența organizatorică pe care o au față de organele superioare, o altă formă nou apărută, direcția generală sau direcție din ministerul economic organizată potrivit principiului autogestiunii și dotată cu personalitate juridică, rămîne totuși ca un compartiment organizatoric în cadrul ministerului. Raporturile ce se stabilesc între minister, direcția generală și unitățile de aprovizionare și desfacere din rețeaua ministerului, se îndepărtează printr-o sumă de note particulare de cele — să le denumim clasice — ce se stabilesc între minister, centrală și întreprinderile din subordine, datorită faptului că direcția generală cu personalitate juridică și autogestiune rămîne totuși un compartiment organizatoric al ministerului.

La fel ca în cazul centralei, s-a îmbogățit și tipologia întreprinderilor. Este de menționat, astfel, apariția unei

categorii de unități care, alături de atribuțiile de producție are și anumite atribuții de organ administrativ, cum este cazul întreprinderilor ce intră în compunerea centralei industriale de morărit, decorticat, panificație și produse făinoase.

Vom nota, de asemenea, pentru a marca evoluția ce s-a produs și în acest domeniu, apariția unor unități constituite sub modalitate. Dacă în dreptul nostru este de principiu că întreprinderile de stat se înființează *sine die* — fără să fie afectate de vreun termen și fără nici o condiție — legislația recentă a introdus — ca excepție — unitatea economică experimentală, care urmează să funcționeze pe o perioadă arătată expres în actul de înființare după care — evident, dacă experimentul a reușit — ea urmează să devină o întreprindere obișnuită, sau în caz contrar să fie desființată. Întîlnim, de asemenea, în legislație și cazul unei întreprinderi a cărei funcționare — fără să fie pusă sub semnul experimentului — este afectată de un termen.

Evoluții însemnate s-au produs și în rîndul unităților cu gestiune economică, fără personalitate juridică. Dacă la data adoptării Legii nr. 11/1971 organizarea unor astfel de unități nu era de conceput decît în cadrul centralelor ulterioare, în Decretul nr. 162/1973, s-a admis posibilitatea înființării lor și în cadrul întreprinderilor.

Prin Decretul nr. 151/1975 sfera unităților fără personalitate juridică s-a lărgit din nou, permițîndu-se organizarea unor astfel de unități și în subordinea anumitor instituții de stat, idee ce a fost ulterior preluată în Legea nr. 5/1978.

Dr. Victor Dan ZLĂTESCU

STIMAȚI
CITITORI!

Pentru a vă asigura primirea cu regularitate în '79 a revistei, a suplimentului și a cărților pe care le edităm decupați, completați și expediați pe adresa redacției formularul de comandă din pagina 15.

Uzanțe uniforme privind condițiile de livrare

În cadrul negocierilor privind încheierea unei tranzacții internaționale un loc important, care influențează direct prețul și obligațiile vânzătorului și ale cumpărătorului îl prezintă condițiile de livrare. Pe bună dreptate se afirmă în literatura de specialitate că modul în care sînt stabilite condițiile de livrare determină o anumită fizionomie fiecărui contract comercial de vânzare internațională, conturînd prin modalitatea aleasă adevărate tipuri distincte de contracte, cu efecte total diferite, de la o condiție la alta. Dacă pe planul dreptului intern obligația vânzătorului este rezolvată la predarea bunului vîndut, transferînd riscurile și dreptul de administrare, altfel se pune problema pe planul dreptului internațional; predarea bunului vîndut în cazul vânzărilor internaționale implică o serie de operațiuni a căror costuri vin să se adauge la prețul nud al mărfii vîndute, operațiuni care, în totalitatea lor, se înscriu în sfera no-

țiunii de condiții de livrare; printre acestea enumerăm obligațiile părților privind controlul calității mărfurilor, ambalarea, transportul intern, încărcarea pe nave, asigurarea, transportul pe parcurs extern, descărcarea din mijlocul de transport, cheltuieli privind autorizațiile de export-import, taxe vamale etc.

● Pentru a se stabili, fără echivoc, în sarcina căreia din părțile contractante revine fiecare din operațiunile enumerate și altele, în cadrul contractelor se formulează clauze, potrivit voinței contractanților; pentru simplificarea formării lor pe planul dreptului comercial internațional au fost formulate o serie de uzanțe uniforme, printre care, Regulile INCOTERMS 1953 ocupă un loc de frunte. Aceste reguli urmăresc un scop bine determinat, subliniat în partea lor introductivă: Necesitatea creării unor norme contractuale unitare izvorăște din experiența că, în cazul contractelor

comerciale internaționale, este deseori dificil a se lămuri problema, ce anume norme juridice urmează a fi aplicate în vederea stabilirii exacte a drepturilor și îndatoririlor respective ale părților contractante.

Pentru identificarea cu ușurință a operațiunilor care revin părților, potrivit Regulilor INCOTERMS 1953 și, în special cine suportă cheltuielile respective am considerat util să elaborăm tabelul sinoptic de mai jos, (cu mențiunea că litera „v” înseamnă vânzător și „c” — cumpărător).

Din înșirarea condițiilor de mai sus — în total 11 — rezultă că autorii Regulilor INCOTERMS au avut drept criteriu modul de dozare a obligațiilor care revin părților, începînd cu clauza **Ex Works**, potrivit căreia obligațiile vânzătorului sînt la limita lor minimă — să pună marfa la dispoziția cumpărătorului la locul de depozitare stabilit, în cadrul întreprinderii sale — și pînă la clauza **Ex Quay** sau **Delivered**, în care obligațiile acestuia sînt maxime, în sensul că el suportă toate cheltuielile pînă la locul de destinație din țara importatorului. Evident, în cadrul prețurilor de vânzare se vor lua în calcul toate cheltuielile suplimentare, față de cheltuielile franco fabrică, în funcție de condiția de livrare stabilită în cadrul negocierii.

Cheltuieli (inclusiv taxe) privind: (literele din paranteză indică partea căreia îi revine obligația de a efectua operațiunea)	Ex works	FOR-FOT	FAS	FOB	C and F	CIF	Fraight or carriage paid to...	Delivered at frontier...	Ex ship...	Ex Quay...	Delivered...
— ambalarea și verificarea cantitativă, calitativă a mărfii (v)	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
— obținerea certificatului de origine, a facturii consulare și a altor documente cerute de cumpărător (v)	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c
— obținerea licenței sau a permisului de export și a altora legate de export (v)	c	c	c	v	v	v	v	v	v	v	v
— obținerea documentelor de atestare a livrării (titluri uzuale de transport, sau dovada că marfa se află de-a lungul vasului), precum și toate cheltuielile pentru marfă pînă în momentul încărcării sau pînă cînd marfa a fost pusă la dispoziția cumpărătorului (v)	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v	v
— încărcarea pe mijlocul de transport (v/c)	c	v	c	v	v	v	v	v	v	v	v
— obținerea licenței sau a permisului de import, descărcarea din mijlocul de transport (inclusiv cheltuielile survenite pe timpul transportului, altele decît navlul), vămuirea și alte operațiuni legate de import (c)	c	c	c	c	c ¹	c ¹	c	c	v	c	v
— transportul (navlul) — v/c	c	c	c	c	v	v	v	v	v	v	v
— asigurarea FPA (fără avarie particulară) (v)	—	—	—	—	—	—	v	—	—	—	—
— asigurarea contra riscului de război (v/c)	—	—	—	—	—	c	—	—	—	—	—
— neremiterea în termenul stabilit de către cumpărător a instrucțiunilor de expediere, nesosirea la timp a vasului navlosit de către acesta etc. sau nepreluarea mărfii potrivit contractului (c)	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c

¹) Dacă marfa este vîndută C and F landed CIF landed cheltuielile de descărcare, inclusiv cele de transbordare și de depunere pe chei, sînt în sarcina vânzătorului.

Pentru ca lucrătorii din comerțul exterior să poată evalua just aceste cheltuieli în funcție de condițiile concrete ale tranzacției — modalitatea de transport, portul de încărcare, cel de descărcare, ruta folosită etc. —, trebuie să dispună de o temeinică documentare privind: navlul, tarifele în transport terestru, cheltuielile de încărcare și descărcare, taxele portuare etc., din țara noastră și a cumpărătorului, taxele de asigurare FPA etc.

● Regulele INCOTERMS nu sînt unice pe plan internațional, deși au o mare răspîndire și aplicare. În Statele Unite ale Americii sînt bine cunoscute, fiind în mod frecvent folosite de negociatorii comerciali americani The Revised American Foreign Trade Definitions — 1941 (prescurtat R.A.F.T.D. — 1941), care tratează șase termeni uzuali în vânzarea comercială internațională și anume:

— Ex Point of Origin (ex Factory, ex Plantation, ex Mine, ex Mill, ex Warehouse), care corespunde condiției franco fabrică din INCOTERMS—1953 și potrivit căreia prețul stabilit se înțelege la punctul de origine, vânzătorul avînd obligația să pună mărfurile la dispoziția cumpărătorului, la locul convenit și la data sau înăuntrul perioadei fixate;

— FOB (named inland carrier at named inland point of departure), care corespunde condiției franco vagon sau camion din INCOTERMS—1953, și potrivit căreia prețul este stabilit la punctul de încărcare intern, vânzătorul avînd obligația să încarce mărfurile în vagoane, camioane, sa-lande, slepuri, avion sau alte vehicule stabilite prin contract;

— FAS (Free Along Side) și FAS VESSEL (named port of shipment), care corespunde condiției FAS din INCOTERMS—1953, și prin care în preț se includ și cheltuielile de livrare a mărfurilor lingă bordul navei maritime și pînă ajung la palancul de încărcare;

— FOB /VESSEL (named port of shipment), care corespunde condiției FOB din INCOTERMS—1953, potrivit căreia în prețul stabilit sînt incluse toate cheltuielile de livrare pînă pe bordul navei maritime navosite de către sau pentru cumpărător în portul fixat pentru imbarcare;

— C and F (Cost and Freight, named point of destination) care corespunde aceleiași condiții din INCOTERMS—1953, și potrivit căreia în prețul stabilit se include și costul transportului pînă la punctul de destinație fixat;

— CIF (Cost, Insurance, Freight — named point of destination), care corespunde aceleiași condiții din INCOTERMS—1953, și potrivit căreia în prețul mărfii este inclusă asigurarea maritimă și orice cheltuieli de transport pînă la punctul de destinație fixat;

— FOB (named inland point in country of importation), care corespunde condiției Ex ship din INCOTERMS—1953 și potrivit căreia în pre-

țul de vânzare sînt incluse și toate cheltuielile pînă la punctul intern fixat în țara de import;

— Ex Dock (named port of importation), care corespunde clauzei Ex Quay din INCOTERMS—1953, prețul de vânzare incluzînd orice cheltuieli adiționale necesare pentru livrarea mărfurilor pe doc, în portul de import fixat, cu taxe vamale plătite.

Față de faptul că semnificația clauzelor sintetizate mai sus (întinderea obligațiilor vânzătorului și a cumpărătorului), este diferită în Regulele INCOTERMS—1953 de cele înscrise în

R.A.F.T.D.—1941, este necesar, pentru înlăturarea oricărora neînțelegeri, precizarea expresă, fără echivoc a uzanțelor adoptate prin înscrierea în contract a denumirii prescurtate a acestora. Relevăm faptul că fiind vorba de uzanțe comerciale internaționale clauzele R.A.F.T.D.—1941, ca și în cazul INCOTERMS—1953, pot fi completate cu orice alte precizări sau dezvoltări pe care părțile sînt nevoia să le facă, în funcție de specificul mărfii sau a condițiilor concrete de livrare.

dr. Al. DETEȘAN

Confirmarea prin scrisoare ulterioară a comunicărilor transmise prin telex

1. Folosirea telexului ca mijloc de comunicare în raporturile de comerț exterior poate să prezinte unele riscuri în ce privește fidelitatea transmișiei, dacă aceasta are de obiect, cum se întîmplă adesea, un material amplu și complex.

Pentru a se preîntîmpina consecințele patrimoniale ale unor eventuale erori sau alterări, uzanțele comerciale, preluate apoi de o serie de dispoziții normative, au introdus practica scrisorilor confirmate ale comunicărilor efectuate prin telex. Scrisorile de acest fel se învederează de asemenea necesare, dacă, se cere ca documentul transmis să poarte semnătura proprie, în original, a emitentului.

2. În sensul celor arătate poate fi menționată hotărîrea C.A.B. nr. 77 din 29 noiembrie 1974 (publicată în Revista română de studii internaționale, nr. 4/1976, p. 499—501).

Prin acea acțiune s-a stabilit că o acțiune arbitrală adresată C.A.B. poate fi introdusă pe calea unui telex în caz de urgență (de exemplu pentru a nu se depăși anumite termene de prescripție), însă numai dacă sînt întrunite două condiții, una concomitentă cu comunicarea, iar alta ulterioară.

În temeiul primei condiții, se cere ca telexul să indice elementele esențiale oricărei acțiuni arbitrale, precum părțile litigante, obiectul diferendului sau pretențiile care se valorifică.

Potrivit celei de-a doua condiții, se cere ca, ulterior expedierii telexului, semnătura reclamantului să fie pusă sub textul integral al acțiunii arbitrale, care va cuprinde deopotrivă motivele de drept și de fapt ale pretențiilor valorificate. Acțiunea arbitrală va fi transmisă prin scrisoare confirmativă. Într-un asemenea caz, durata prescripției extinctive se calculează, potrivit hotărîrii C.A.B. nr. 77/1974, pînă la data telexului, iar nu a scrisorii ulterioare, care îl validează.

Soluția citată prezintă avantaje incontestabile pentru petiționar, înlesnindu-i respectarea unor termene pre-fixe, fără să defavorizeze partea li-

tigantă adversă, din moment ce toate condițiile cerute de lege în vederea unei sesizări valabile a organului arbitral sînt îndeplinite prin coroborarea telexului cu scrisoarea confirmativă.

3. În cadrul C.G.L., reclamațiile calitative sau cantitative pot fi formulate de către cumpărător, potrivit § 104 pct. 2, telegrafic sau prin telex, cu obligația de a fi confirmate prin scrisoare în termenele prevăzute de C.G.L.

Rațiunea acestei confirmări se justifică prin faptul că reclamația, fie calitativă, fie cantitativă trebuie să cuprindă indicații numeroase și amănunțite, despre care face vorbire § 74 pct. 1 din C.G.L. În conformitate cu acest text, cumpărătorul trebuie să specifice „cel puțin” următoarele date: denumirea mărfii, potrivit contractului, numărul acestuia, cantitatea pentru care se formulează reclamația, elemente de fapt care să permită identificarea mărfii litigioase, inclusiv precizări privind transportul, motivele de fond ale reclamației (lipsuri, calitate necorespunzătoare, livrare incompletă etc.) (prezum și pretențiile cumpărătorului (preletări, înlăturarea defectelor etc.).

Data fiind complexitatea reclamației cantitative sau calitative, există riscul unor erori materiale de transmitere în comunicările efectuate prin telegramă sau prin telex. Remediul cel mai simplu îl constituie scrisoarea confirmativă, care va opera rectificările de rigoare (fiind însă de la sine înțeles că nu se poate admite — sub pretextul îndreptării unor greșeli materiale — schimbarea obiectului reclamației sau extinderea ei).

Scrisoarea confirmativă trebuie expediată în cel mult 7 zile lucrătoare de la data telegramii sau telexului și fără a se depăși termenii fixate de § 72 pct. 1 din C.G.L. (6 luni de la data livrării, dacă reclamația privește calitatea mărfii, 3 luni de la data livrării dacă reclamația se referă la lipsuri cantitative sau 30 de zile de la

expirarea termenului de garanție, în măsura în care defectele pot fi descoperite în decursul acestei durate).

Dacă scrisoarea confirmativă se încadrează în limitele de timp arătate, C.G.L. consideră că reclamația calitativă sau cantitativă a fost prezentată vânzătorului de către cumpărător la data expedierii telegramei sau telexului prin care fusese formulată inițial. Se facilitează astfel într-un mod vădit respectarea termenelor legale, evitându-se consecințele grave ale întârzierii.

Tardivitatea confirmării prin scrisoare ulterioară are de consecință, potrivit § 104 pct. 2 din C.G.L., ineficiența telegramei sau telexului prin care s-a formulat inițial reclamația calitativă sau cantitativă. În sensul arătat, § 104 pct. 2 din C.G.L. prevede că scrisoarea tardivă „se va considera ca formulare a reclamației pentru prima oară”.

Comunicarea la timp și în mod valabil a reclamației referitoare la calitatea sau cantitatea mărfii livrate prezintă o importanță deosebită, deoarece § 72 pct. 3 din C.G.L. sancționează depășirea termenelor în care ea poate fi trimisă vânzătorului. Potrivit dispoziției amintite, întârzierea „privează pe cumpărător de dreptul de a se adresa arbitrajului”, instituindu-se astfel o decădere procedurală de o vădită gravitate. Neconfirmarea prin scrisoare a reclamației formulate inițial prin telegramă sau prin telex poate avea același rezultat, deoarece echivalează cu lipsa oricărei comunicări.

Scrisoarea confirmativă își pierde totuși utilitatea practică, dacă telegrama sau telexul au exprimat fidel conținutul reclamației, iar vânzătorul s-a sesizat de îndată și a luat măsurile necesare pentru a îndeplini cererile îndreptățite, formulate de către cumpărător. A decide într-un alt mod, ar însemna să se adopte o poziție formalistă, impunând o scrisoare confirmativă, desi nu mai răspunde unei necesități reale.

Soluția la care ne referim a fost consacrată de C.A.B. prin hotărârea nr. 102 din 21 decembrie 1976, cu următoarea motivare: „Este exact că reclamația a fost trimisă prin telex, fără scrisoare de confirmare, potrivit § 104 din C.G.L. Însă din protocolurile încheiate de către delegații părților rezultă că vânzătoarea părăsă a dat urmare reclamației primite prin telex, trimițându-și tehnicianul la sediul beneficiarului pentru efectuarea remedierii. În această situație, scrisoarea de confirmare a cumpărătorului nu mai era necesară, față de comportarea vânzătoarei, care trimițând specialistul său la fata locului, a făcut astfel inutilă confirmarea scrisă a reclamației comunicate prin telex”.

În acea speță problema validității unei reclamații făcute prin telex și neconfirmate prin scrisoare ulterioară s-a pus în mod incident, în cadrul excepției ridicate de către vânzător, care a cerut organului arbitral

să constate că în raporturile dintre părți operase, conform § 72 pct. 3 din C.G.L. (text citat anterior), **decăderea** cumpărătorului din dreptul de a introduce o acțiune pentru penalități de întârziere. Excepția s-a întemeiat pe considerațiunea că telexul nefiind confirmat, devenise ineficient, astfel că în realitate cumpărătorul nu formulase nici o reclamație calitativă în limita termenului instituit de § 72 pct. 1 din C.G.L.

Excepția procedurală arătată a fost respinsă de C.A.B., care a considerat valabilă — în condițiile speței — reclamația calitativă comunicată prin telex (deși neconfirmată ulterior prin scrisoare) și a reținut că, prin raportare la data expedierii telexului, termenul stabilit de § 72 pct. 1 din C.G.L. fusese respectat de către cumpărător.

Potrivit punctului de vedere adoptat de către organul arbitral, în situația specială în care vânzătorul a procedat la înlăturarea defectelor mărfii pe baza reclamației formulate printr-un telex neconfirmat (dar care a fost expedit înăuntrul termenului prevăzut de § 72 pct., 1 din C.G.L.), decăderea cumpărătorului din dreptul de a introduce o acțiune arbitrală nu mai operează.

Soluția nu se pare judicioasă (deși instituire o derogare implicită de la prevederile § 104 pct. 2 și 72 pct. 3 din C.G.L.) deoarece, potrivit unei reguli de principiu, decăderile din

drepturi trebuie interpretate restrictiv. Prin hotărârea nr. 102/1976, C.A.B. a consfințit tocmai un asemenea punct de vedere. În sensul hotărârii la care ne referim, telexul-reclamație formulat la timp, dar neconfirmat prin scrisoare ulterioară, conservă dreptul cumpărătorului de a se adresa arbitrajului de comerț exterior, dacă se poate stabili în fapt că, față de circumstanțele speței respective, scrisoarea confirmativă ar fi fost vădit inutilă.

Fiind de acord cu soluția pronunțată de C.A.B. prin hotărârea nr. 102/1976, ni se pare necesar să precizăm în completare — pentru înțelegerea ei mai deplină — că introducerea unei acțiuni arbitrale, după ce o reclamație calitativă a fost întru totul satisfăcută de către vânzător, ar putea să pară illogică, deoarece cumpărătorul a obținut ceea ce a solicitat. Totuși, acțiunea arbitrală se justifică în cazul special reglementat de § 75 pct. 3 din C.G.L. și anume dacă marfa era inutilizabilă conform destinației sale pînă la înlăturarea defectului. În asemenea situație, cumpărătorul are dreptul — deși reclamația sa a fost satisfăcută — să ceară vânzătorului, speze și, penalități echivalente celor pentru întârziere în livrare, calculate pe intervalul de timp dintre data reclamației și ziua cînd s-a terminat remediarea solicitată.

dr. O. CAPĂȚINA

contract economic

Livrarea produselor în vagon comun

Furnizorilor de mărfuri le revine obligația de a utiliza, cu ocazia expedierii produselor, mijloacele de transport cele mai economice. Aceasta nu exclude, desigur, posibilitatea de a se folosi — la cererea beneficiarilor — mijloace de transport rapide, dar mai puțin economice, atunci cînd necesitățile justificate ale beneficiarilor reclamă efectuarea livrării în cel mai scurt timp.

Pe această linie, a utilizării cu prioritate a mijlocului de transport cel mai economic, unitățile furnizoare au obligația de a expedia produsele prin C.F.R., fie în cantități vagonabile, fie în cantități nevagonabile, prin livrări în vagon comun sau prin coletărie.

Numai atunci cînd expedierea produselor prin C.F.R., utilizându-se una din modalitățile de mai sus, nu este posibilă, furnizorul poate să recurgă la un alt mijloc de transport mai costisitor.

Folosirea modalității de expediere în vagon comun, în vederea utilizării cit mai economice a mijloacelor de transport, este reglementată prin unele contracte model.

Obligațiile părților participante la livrări prin vagon comun sînt precis

stabilite prin pct. 91 din Normele metodologice BNRSSR nr. 2/1977, privind efectuarea plăților între unitățile socialiste.

Furnizorul are obligația:

— să comunice beneficiarului destinatar principal denumirea și adresa celorlalți beneficiari ai mărfurilor expediate în vagon comun;

— să înștiințeze despre expedierea mărfurilor și pe ceilalți beneficiari, menționînd și în facturile emise asupra acestora adresa la care a fost expedit vagonul comun.

Beneficiarul destinatar principal al vagonului are îndatorirea ca la sosirea vagonului să-i înștiințeze și pe ceilalți beneficiari, în vederea ridicării mărfurilor.

Beneficiarii mărfurilor, de îndată ce au fost înștiințați, pe oricare din căile de mai sus, despre expedierea mărfurilor, sînt obligați să urmărească la destinatarul vagonului sosirea mărfurilor respective, să le ridice de îndată și să le deconteze la timp.

Din momentul în care, prin expedierea produselor în vagon comun, furnizorul și-a îndeplinit în mod corespunzător, sub aspect cantitativ și calitativ, obligația contractuală de livrare și

a făcut comunicările de mai sus, el este îndreptăţit să pretindă contravaloarea produselor livrate, eventuale neînţelegeri determinate de neexecutarea obligaţiilor ce revin destinatarului principal urmînd să fie rezolvate de acesta direct cu beneficiarul respectiv.

Ca atare, beneficiarilor de mărfuri expediate în vagon comun le revine obligaţia de a achita, în cadrul termenelor legale de decontare, contravaloarea mărfurilor livrate. Ei pot efectua refuzuri de plată pentru neprimirea mărfurilor numai în cazul în care furnizorul nu a menţionat în factură denumirea şi sediul destinatarului principal al vagonului, precum şi în cazul în care prezintă o confirmare scrisă din partea acestui destinatar prin care se atestă neprimirea mărfurilor. De asemenea, furnizorul are obligaţia să efectueze expedierea în asemenea condiţii care să permită identificarea operativă a lotului de marfă destinat fiecărui beneficiar (Decizia PAS nr. 2313/1978).

Limitarea dreptului de refuz la aceste două împrejurări se referă numai la ipoteza în care se invocă neprimirea mărfurilor. Aceasta nu înseamnă însă că beneficiarul n-ar putea practica refuzuri pe alte motive decît neprimirea mărfurilor. Astfel, el poate practica refuzuri de plată, de pildă, pe motiv că mărfurile i s-au livrat în alte sortimente decît cele contractate ori de calitate necorespunzătoare.

Expedierea mărfurilor în vagon comun constituie o modalitate de livrare specială care se practică fie în temeiul stipulaţiei convenite în acest sens prin contractul de furnizare, fie prin efectul unor dispoziţii normative care permit folosirea acestei modalităţi de livrare.

Care vor fi consecinţele unei expedieri efectuate în vagon comun, în situaţia în care furnizorul nu era îndreptăţit să recurgă la această modalitate de livrare?

Deşi sintem, prin ipoteză, în prezenţa unei livrări efectuate cu nere-

pectarea clauzelor contractuale, socotim că refuzul definitiv de plată a preţului nu se poate admite — pe acest motiv — decît în mod cu totul excepţional.

În adevăr, în situaţia descrisă, livrarea efectuată corespunde tuturor stipulaţiilor contractuale, cu excepţia modalităţii de expediere. Această urmă încălcare a obligaţiilor contractuale nu trebuie să ducă însă la întoarcerea livrării în patrimoniul furnizorului, deoarece, în acest fel, sarcina de plan ar rămîne neîndeplinită ori ar fi îndeplinită cu întîrziere.

Pentru evitarea acestei consecinţe, este necesar să se ia măsuri pentru ca mărfurile să ajungă cît mai repede de la beneficiarul destinatar principal al vagonului comun la beneficiarul contractual.

Acesta nu înseamnă însă că rămîne nesancţionată fapta furnizorului de a fi expediat mărfurile în vagon comun, contrar stipulaţiilor contractuale. Furnizorul urmează să suporte toate daunele cauzate prin încălcarea obligaţiei sale contractuale. Astfel, el va plăti cu titlu de daune taxele de transport ocazionate în plus ca urmare a neexpedierii produselor de la beneficiarul destinatar principal al vagonului comun la beneficiarul contractual. De asemenea, va suporta consecinţele întîrzierii în efectuarea livrării. În acest sens, considerăm că obligaţia de livrare a furnizorului nu se va putea considera îndeplinită pe data predării produselor în vagon comun cîrăuşului, conform art. 16 lit. b din Legea nr. 71/1969.

Într-adevăr, această dată marchează momentul îndeplinirii obligaţiei de livrare numai dacă ea este executată cu respectarea stipulaţiilor contractuale. Contrar, așa cum este cazul în speţă, obligaţia se consideră îndeplinită abia la data ulterioară cînd, prin remiterea produselor către beneficiarul contractual, îndatoririle furnizorului au fost în totalitate executate.

I. ICZKOVITS

financiar

Recuperarea prejudiciilor produse în gestiunile colective

Speţele redade, succint, mai jos, cît şi decizia penală nr. 208/28 martie 1977 a Tribunalului judeţean — Timiş (publicată în „R.R.D.” nr. 12/1977, pag. 42—43), ne-au sugerat abordarea problematicii modalităţilor de recuperare a prejudiciilor produse în gestiunile colective de valori materiale.

● Prin decizia penală nr. 201 din 27 martie 1974, pronunţată în dosarul

nr. 521/1974, Tribunalul judeţean — Sibiu a respins recursul declarat de inculpatul P.V. prin care acesta critica sentinţa penală nr. 56 din 12 februarie 1974 a Judecătoriei Mediaş pentru aceea că prejudiciul total produs într-o gestiune comună — în sumă de 10.228,52 lei — a fost pus numai în sarcina sa, în loc să se reţină că în speţă fiind vorba de o gestiune co-

lectivă, prejudiciul trebuia suportat şi de ceilalţi vinzători (cogestionari) de la magazinul unde s-a stabilit lipsa, care, de altfel, nici nu au înţeles să conteste deciziile de imputare ce au fost emise în sarcina lor în termen de 60 zile de la data constatării prejudiciului.

Pentru a pronunţa această decizie, Tribunalul judeţean Sibiu a reţinut că prejudiciul a fost cauzat prin activitatea defectuoasă a inculpatului, activitate care îndeplineşte trăsăturile infracţiunii de neglijenţă în serviciu. În acest caz se reţine în continuare, nu se mai poate face aplicaţiunea Legii nr. 22/1969 în ce priveşte stabilirea răspunderii materiale a cogestionarilor netrimişii în judecată penală, cîtă vreme faptele inculpatului constînd în încălcarea din culpă a îndatoririlor de serviciu cît şi din îndeplinirea lor defectuoasă, reprezintă un grad de pericol social care face ca aceste fapte să depăşească sfera răspunderii materiale şi să intre în sfera dreptului penal.

● Prin decizia civilă nr. 611 din 6 iulie 1976, pronunţată în dosarul nr. 1123/1976, Tribunalul judeţean Sibiu a respins recursul declarat de o unitate socialistă de stat împotriva sentinţei civile nr. 1899 din 4 mai 1976 a Judecătoriei Sibiu prin care s-a anulat un angajament de plată în sumă de 27.273,35 lei asumat de B.E., în calitate de cogestionară a lui P.D. la un magazin de desfacere a legumelor şi fructelor. P.D. fusese condamnat prin sentinţa penală nr. 178 din 30 ianuarie 1976 a Judecătoriei Sibiu pentru neglijenţă în serviciu, prin aceeaşi sentinţă fiind obligat să suporte întregul prejudiciu produs în gestiunea respectivă, în sumă de 67.084,38, cu toate că şi acesta îşi asumase, iniţial, alături de B.E., un angajament de plată în sumă de 32.900 lei.

Soluţia adusă prin decizia civilă nr. 611 din 6 iulie 1976, este motivată cu aceea că „instanţa de fond a reţinut în mod corect că de vreme ce P.D. a fost condamnat pentru neglijenţă în serviciu cu care se găseşte în nex causal prejudiciul, nu mai poate coexistă şi răspunderea materială pentru acelaşi prejudiciu a contestatoarei B.E. şi deci în acest sens are efect sentinţa penală şi faţă de aceasta”.

● Prin decizia penală nr. 842 din 31 ianuarie 1977, pronunţată în dosarul nr. 2207/1976, Tribunalul judeţean Sibiu a respins recursul declarat de partea civilă — unitate socialistă de stat — împotriva sentinţei penale nr. 2301 din 2 decembrie 1976 a Judecătoriei Sibiu prin care s-a stabilit că inculpatul Z.H.D. a produs un prejudiciu în sumă de 60.229,26 lei într-o gestiune comună a acestuia cu alte persoane încadrate în muncă cu atribuţii gestionare ce nu fuseseră traşi la răspundere penală. Prin recursul declarat, partea civilă critică sentinţa penală nr. 2301 din 2 decembrie 1976 a Judecătoriei Sibiu pe considerentul

că în mod greșit s-a stabilit prejudiciul numai în sarcina inculpatului Z.H.D. cită vreme la același magazin au lucrat și alte persoane cu funcții gestionare și „în sarcina lor se poate reține o culpă în legătura cu păstrarea bunurilor”. Instanța de recurs prin decizia penală nr. 842/31 ianuarie 1977, a precizat că în cadrul rezolvării acțiunii civile alături de acțiunile penale poate fi stabilită și răspunderea altor persoane pentru prejudiciul cauzat, dar aceasta numai dacă acestea au fost introduse în proces în calitate de părți responsabile civilmente cu respectarea dispozițiilor art. 16 din Codul de procedură penală și numai dacă este vorba despre o „răspundere pentru altul și nu pentru fapta proprie”. Nimic nu împiedică însă — reține în continuare Tribunalul județean Sibiu — ca „răspunderea materială a acestor persoane (cogestionarii), neintroduse în procesul penal ca părți responsabile civilmente să fie stabilită în baza dispozițiilor Codului muncii, în măsura în care sînt întrunite condiții legale ale unei asemenea răspunderi”.

● Prin decizia penală nr. 208 din 28 martie 1977 a Tribunalului județean Timiș, s-a decis că răspunderea materială, potrivit Codului muncii și prevederilor Legii nr. 22/1969, pentru pagubele cauzate în gestiune, este operantă, în baza prevederilor art. 24 din menționata lege, numai în cazul în care fapta gestionarului nu constituie infracțiune. În speță, gestionara condamnată penal nu a contestat existența minusului în gestiune, ci a criticat sentința penală nr. 231/1977 a Judecătorei Timișoara pe considerentul că în mod greșit instanța a obligat-o să plătească, cu titlu de despăgubiri civile, suma de 67404 lei, cită vreme prejudiciul a fost cauzat și prin culpa altor persoane încadrate în muncă cu atribuții gestionare cu care a gestionat bunurile și care, de altfel, s-au declarat a fi de acord să participe la repararea prejudiciului, semnind cite un angajament de plată.

Interesează, sub aspectul ce punem în discuție, reținerea instanței de recurs că potrivit art. 24 din Legea nr. 22/1969 răspunderea materială a persoanelor încadrate în muncă, într-o gestiune, operează numai pentru fapte ce nu constituie infracțiuni.

Înainte de a aborda problematica ce face obiectul prezentei analize, arătăm că potrivit art. 27 al. 2 din Legea nr. 22/1969, astfel cum acesta a fost modificat, implicit, în parte, prin art. 105 din Codul muncii, pentru lipsurile constatate în gestiunile colective de bunuri, dacă nu se poate stabili gradul în care fiecare a participat la producerea prejudiciului, se apelează la calculul în funcție de retribuția tarifară netă de încadrare de la data constatării și timpul lucrat de la ultima inventariere.

Tratăm, deci, în spațiul rezervat, numai problemele răspunderii pentru prejudiciile produse în gestiunile colective (de mai mulți gestionari).

Dacă în legătură cu prejudiciul produs nu se stabilește o răspundere penală, pentru nici unul dintre gestionari, atunci, potrivit art. 27 din Legea nr. 22/1969, modificată, implicit, în parte, prin art. 105 din Codul muncii, fiecare din gestionari răspunde material în raport de gradul în care a contribuit la producerea prejudiciului, iar în cazul în care această determinare nu este posibilă, se stabilește răspunderea materială în raport de criteriile expuse mai sus.

În această ipoteză, există deci numai o răspundere materială?

Dacă toate persoanele cu funcții gestionare dintr-o gestiune colectivă au fost trimise în judecată pentru fapte ce au caracter infracțional, atunci toate sînt obligate, în solidar, la repararea întregului prejudiciu, potrivit art. 1003 din Codul civil este instituită regula solidarității legale în baza căreia de paguba cauzată prin fapte ilicite imputabile mai multor persoane fiecare răspunde pînă la concurența limitelor superioare ale prejudiciului.

În acest caz, răspunderea este civilă, decurgînd din exercitarea acțiunii civile în procesul penal, iar nu materială. Așadar, în acest caz se iau în calcul și foloasele nerealizate de unitate (art. 103(2) din Codul muncii).

O a treia ipoteză se referă la cazul în care numai unul sau numai unii din gestionarii dintr-o gestiune colectivă au fost trimiși în judecată pentru fapte ce constituie infracțiuni, situație destul de frecvent întîlnită în practică, cum a rezultat din spețele relatate la începutul articolului.

În acest al treilea caz se pune în discuție dacă, pentru prejudiciul total produs, răspunde numai inculpatul sau dacă, uneori, poate fi antrenată și răspunderea materială a altor persoane cu funcții gestionare, în ce cazuri este posibilă stabilirea și a unei răspunderi materiale și în ce cantumuri din prejudiciul total.

Prin Decizia de îndrumare nr. 4 din 21 iulie 1973 a Plenului Tribunalului Suprem (în C.D., 1973, pag. 32—37) au fost date îndrumări instanțelor judecătorești de a introduce, în calitate de părți responsabile civilmente, în procesele penale privind pe inculpații gestionari, persoanele ținute a răspunde împreună cu aceștia pentru prejudiciile cauzate de inculpați, enumerîndu-se prevederile art. 28, 30, 34, 10 și următoarele din Legea nr. 22/1969, cît și prevederile art. 15 din Decretul nr. 221/1969. Așadar, Decizia de îndrumare nr. 4 din 21 iulie 1973 a Plenului Tribunalului Suprem nu tratează cazul reglementat de art. 27 din Legea nr. 22/1969, între reglementările din acest articol și reglementările din articolele la care se referă decizia de îndrumare fiind deosebiri de substanță. Astfel, art. 27 din Legea nr. 22/1969 reglementează o răspundere pentru faptele proprii, în timp ce art. 28, 30, 34, 10 și următoarele din Legea nr. 22/1969, cît și art. 15 din Decretul nr. 221/1960, reglementează o

răspundere pentru faptele inculpaților, deci o răspundere pentru altul. Legat, de aceasta, găsim judicioasă sublinierea Tribunalului județean Sibiu, făcută prin decizia penală nr. 842/31 ianuarie 1977, care precizează că „răspunderea altor persoane (cogestionarii), netrimiși în judecată penală, nu poate fi stabilită în procesul penal dacă este vorba de o răspundere pentru fapta proprie, cum este cea reglementată de art. 27 din Legea nr. 22/1969, ci numai dacă ar fi vorba despre o răspundere pentru altul.

În această a treia ipoteză este posibil ca, uneori — cînd lipsește culpa celorlalte persoane cu atribuții gestionare — inculpatul să răspundă civil — corect — de întregul prejudiciu produs, dacă între faptele sale infracționale și prejudiciul produs există legătură de cauzalitate. Dimpotrivă, dacă și celelalte persoane cu care a gestionat împreună bunurile au o culpă în producerea prejudiciului, atunci inculpatul va răspunde civil, într-o măsură mai mică, urmînd ca unitatea să stabilească și răspunderea materială a restului de personal gestionar. Considerăm că foloasele nerealizate de unitate se vor percepe numai asupra cotei părți de prejudiciu pe care urmează a o repara inculpatul, nefiind permis a se extinde calculul foloaselor nerealizate și asupra cuantumului de prejudiciu pe care-l vor repara — prin mijloace specifice dreptului muncii — ceilalți gestionari.

Prin decizia penală nr. 208 din 28 martie 1977 a Tribunalului județean Timiș s-a acreditat ideea că în cazul în care prejudiciul este produs printr-o faptă ce constituie infracțiune, nu se mai poate face aplicațiunea Legii nr. 22/1969 și a Codului muncii, pentru stabilirea și a unei răspunderi materiale a altor persoane și deci pentru diminuarea cuantumului prejudiciului pe care urmează să-l repare inculpatul.

În sprijinul acestei idei s-ar putea motiva cu prevederile art. 103(2) din Codul muncii potrivit cu care, atunci „cînd pagubele au fost cauzate unității printr-o faptă ce constituie infracțiune, răspunderea se stabilește potrivit legii penale”, caz în care, în cuantumul pagubelor se includ și foloasele nerealizate de unitate. S-ar putea deci interpreta, sub aspectul ce analizăm, că nu ar fi admisibil ca în cazul în care numai faptele unui gestionar au caracter penal să se mai stabilească, pentru prejudiciul total produs, și o răspundere materială a altor persoane care au și ele o culpă în producerea prejudiciului, dar faptele lor culpabile ilicite nu îmbracă un caracter infracțional.

De asemenea, s-ar putea obiecta că prin stabilirea și a unei răspunderi materiale se creează posibilitatea pentru unitate de a recupera o sumă mai mare decît prejudiciul efectiv suferit, atîta timp cît ar avea mai multe tit-

luri executorii pentru un singur prejudiciu.

După cum vom arăta în continuare, aceste susțineri nu-și găsesc suport în lege și deci ele trebuie înlăturate.

În acest sens este și practica Tribunalului Suprem care a decis că „împrejurarea că numai una dintre persoanele vinovate de producerea prejudiciului a fost condamnată penal nu este de natură să înlătore prin ea însăși, răspunderea celorlalte în măsura în care se face dovada culpei lor potrivit prevederilor Codului muncii” (Decizia nr. 79 din 10 ianuarie 1971 a Secției civile, în: I.G. Mihuță, „Repertoriu de practică judiciară în materie civilă a Tribunalului Suprem și a altor instanțe judecătorești pe anii 1969—1975”, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976, pag. 273, nr. 67; în același sens, decizia colegiului civil nr. 1482 din 13 septembrie 1967, în „R.R.D.”, 1968, nr. 2, pag. 163). În acest caz, prin derogare de la art. 1003 Cod civil, răspunderea este conjunctă, divizibilă, iar nu solidară, fiecare urmînd a răspunde de prejudiciul produs în raport de întinderea culpei sale ce se va stabili pe bază de probe.

În primul rînd, socotim că art. 103(2) din Codul muncii trebuie interpretat în sensul că răspunderea în legătură cu repararea prejudiciului se stabilește potrivit legii penale numai în ceea ce-l privește pe inculpat, în sensul că acesta are o răspundere civilă decurgînd din alăturarea, acțiunii civile celei penale, și că în cuantumul pagubei se includ și foloasele nerealizate, nefiind permis ca și răspunderea altor persoane să se stabilească tot potrivit legii penale atîta vreme cît culpa lor este o culpă simplă ce rămîne în domeniul dreptului muncii și nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni, care să determine aplicarea principiilor răspunderii penale. Oricum, nu credem că art. 103(2) din Codul muncii, în interpretarea sa corectă, exclude răspunderea materială a altor persoane care au concurat, într-o măsură mai mică, la producerea prejudiciului. Această interpretare ar fi excesivă și ar contraveni finalității instituției răspunderii materiale care se cere a fi aplicată ori de cîte ori personalul muncitor are o culpă în producerea unor prejudicii.

În al doilea rînd, obiectia că unitatea ar fi în posesia a mai multe titluri executorii pentru unul și același prejudiciu, nu poate fi primită, fiind evident că, prin aplicarea regulilor divizibilității răspunderilor, prin derogare de la art. 1003 Cod civil, se ajunge ca unitatea să aibă titluri executorii, împotriva unor persoane diferite, pentru fracțiuni din prejudiciul total produs, care, totalizate, nu depășesc cuantumul total al prejudiciului.

Potrivit art. 22 din Codul de procedură penală, hotărîrea penală produce efecte de lucru judecat în ce privește existența faptei, a persoanei care a săvîr-

șit-o și a vinovăției acestela. Raportat la această prevedere legală, este fără nici un dubiu că o hotărîre penală nu și-ar putea extinde efectele și asupra răspunderii materiale a unor categorii de personal gestionar care are o culpă în producerea prejudiciului total stabilit într-o gestiune, dar care nu a participat în nici un fel în procesul penal pornit numai împotriva unuia din gestionari. Această hotărîre penală produce efecte numai în ce privește răspunderea inculpatului în legătură cu repararea prejudiciului în sensul că în locul răspunderii sale materiale operează o răspundere civilă decurgînd din exercitarea acțiunii civile în procesul penal. Ca atare, angajamentul de plată asumat de gestionarul condamnat sau decizia de imputare rămasă definitivă, emisă în sarcina sa, rămîn fără relevanță prin pronunțarea hotărîrii penale de condamnare. Pe de altă parte, angajamentele de plată sau deciziile de imputare prin care s-a stabilit răspunderea materială a restului de personal gestionar, rămîn valabile, urmînd ca organele de jurisdicție a muncii să stabilească, pe bază de probe, dacă și acestea au o culpă în producerea prejudiciului și care este întinderea acestela.

În al patrulea rînd, în materia specială a răspunderii materiale a gestionarilor pentru lipsurile produse în gestiune, în sarcina minutorilor de valori materiale operează o prezumție de culpă ce poate fi răsturnată pe bază de probe (În acest sens, Decizia de îndrumare nr. 1/1976 a Plenului Tribunalului Suprem, în B. Of. partea a III-a, nr. 31 din 25 februarie 1976).

A merge în mod automat pe ideea excluderii și a unei răspunderi materiale a acestei categorii de personal gestionar, în situația că numai unul dintre aceștia a fost trimis în judecată penală pentru cauzarea prejudiciului, ar însemna să se înlătore fără temel prezumția de culpă instituită în sarcina minutorilor de valori materiale de Legea nr. 22/1969. Este, deci, obligatoriu, ca organul de jurisdicție a muncii, sesizat cu contestația împotriva deciziei de imputare, să examineze dacă și această persoană a avut o culpă în producerea prejudiciului, iar nu să hotărască, fără a face această examinare, ținînd seama numai de hotărîrea penală, care, dacă este greșită în ce privește întinderea răspunderii civile a inculpatului, atrage, automat o soluționare la fel de greșită a litigiului de muncă.

Practica judiciară (decizia secției penale a Tribunalului Suprem nr. 727 din 10 februarie 1970, publicată în „R.R.D.”, 1970, nr. 10, pag. 165), a evidențiat că deși netrimise în judecată, culpa unor persoane poate fi evidențiată în considerentele hotărîrii penale de condamnare a inculpatului și trebuie avută în vedere la fixarea pedepsei. Deci, chiar dacă se reține culpa unor alte persoane netrimise în judecată penală, aceasta se face în considerente și neconstituind autori-

tate de lucru judecat, culpa poate fi repusă în discuție în litigiul de muncă generat de contestarea măsurii emiterii deciziei de imputare de organul de jurisdicție a muncii competent. Evident, această hotărîre poate fi folosită ca un mijloc de probă împotriva contestatorilor în sarcina cărora s-a stabilit o culpă în producerea prejudiciului. Sub aspectul reparării prejudiciului, spre deosebire de situația cînd acesta ar fi fost produs de gestionar împreună cu o persoană neincadrată în muncă sau încadrată în muncă la altă unitate socialistă decît unitatea direct prejudiciată — cînd răspunderea este solidară potrivit art. 1003 Cod civil — în cazul în care se reține și culpa altor persoane decît cea a infractorului, răspunderea pentru prejudiciul produs este divizibilă și se face potrivit art. 27 din Legea nr. 22/1969, astfel cum acesta a fost, implicit, în parte, modificat prin art. 105 din Codul muncii. Iată că, și sub aspectul reparării prejudiciului, dată fiind calitatea de personal muncitor la aceeași unitate la care a funcționat inculpatul, gestionar, într-o gestiune colectivă, se ajunge la o restrîngere a răspunderii civile a inculpatului, pînă la limita la care prejudiciul a fost cauzat, de culpa sa.

În practică, nu în toate cazurile, unitățile socialiste emit decizii de imputare sau obțin angajamente de plată în termenul de 60 zile prevăzut de art. 108(2) din Codul muncii, sesizînd, înăuntrul acestui termen organele de urmărire penală, dacă constată indicii în legătură cu săvîrșirea vreunei infracțiuni. În situația în care se ajunge la scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi penale, decizia de imputare se poate emite în cadrul aceluiași termen de 60 zile care își reia cursul, după suspendarea ce a operat prin sesizarea organelor de urmărire penală (Dec. de îndrumare nr. 1/1976 a Plenului Tribunalului Suprem). Este însă posibil ca organele de urmărire penală să nu procedeze la încetarea urmăririi sau la scoaterea de sub urmărire, și să trimită în judecată penală numai pe unul dintre încadrații gestionari. Cu ocazia judecării procesului penal se constată că inculpatul răspunde numai pentru o parte din prejudiciul total cauzat în gestiunea respectivă, reținîndu-se în considerentele hotărîrii, culpa și a celorlalți gestionari. În acest caz, se pune în discuție dacă, în ce-l privește pe gestionari netrimși în judecată penală, dar care au o culpă în producerea prejudiciului, decizia de imputare se poate emite valabil după rămînerea definitivă a hotărîrii penale. Decizia de îndrumare nr. 1/1976 a Plenului Tribunalului Suprem nu tratează această problemă așa încît opinăm că, ținînd seama și de prezumția de culpă ce operează în sarcina tuturor minutorilor de valori materiale potrivit Legii nr. 22/1969, unitatea urmează să emită decizia de

imputare împotriva acestora cât și a gestionarului inculpat în termenul de 60 zile prevăzut de art. 108(2) din Codul muncii dacă, în cadrul aceluiași termen aceștia nu au făcut dovada certă că nu au nici un fel de culpă în producerea pagubei. Concomitent, dacă sînt sesizate indicii în legătură cu săvîrșirea unor fapte penale, unității îi revine obligația de a sesiza și organele de urmărire penală. Dacă

procesul penal este pus în mișcare, soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de imputare se suspendă pînă la soluționarea definitivă a litigiului penal. În felul acesta se asigură atît emiterea în termen a deciziilor de imputare, cît și eventualele soluții contradictorii la care s-ar putea ajunge.

Gheorghe BRANDUSEA

Stabilirea lipsei de folosință pentru clădiri

Lipsa de folosință pentru clădiri, este obiectul multor procese civile, în care coproprietarii unui imobil la ieșirea din indiviziune, solicită stabilirea veniturilor din chirii care se puteau realiza pe o anumită perioadă, la acel imobil.

Stabilirea chiriei se face în conformitate cu Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, în funcție de tariful de bază, gradul de confort al locuinței și retribuiția tarifară lunară sau pensia chiriei.

Calculul chiriei se efectuează în conformitate cu prevederile Cap. IV din Legea nr. 5/1973. Stabilirea și plata chiriei, care la art. 33 prevede ca normă locativă 10 mp. pentru o persoană, restul de suprafață fiind considerată ca excedentară, la care se aplică o majorare progresivă a tarifului de bază.

Intrucît în cazul stabilirii lipsei de folosință, locatarul clădirii poate fi unul

din coproprietari, unii experți contabilii, care sînt numiți de instanțe pentru elucidarea acestei probleme, sînt tentați să aplice dispozițiile art. 60 din Legea nr. 5/1973, cap. IX „Dispoziții cu privire la locuințele proprietate personală”, care prevăd că „proprietarul și familia sa au dreptul la o suprafață corespunzătoare nevoilor de locuit. La determinarea nevoilor de locuit se are în vedere că fiecare membru al familiei să-i fie asigurată cîte o cameră și deosebit de aceasta, încă cel mult două camere”.

În această situație, experții contabilii consideră ca normă locativă pentru o persoană una cameră și nu 10 mp, aplicînd tarife nemajorate. Considerăm că această practică este greșită, întrucît Cap. IX din Legea nr. 5/1973 privește drepturile asupra spațiilor proprietate personală și numai Cap. IV privește stabilirea și plata chiriei.

Grigore OLĂNESCU

Decizie de imputare sau angajament de plată?

În literatura juridică de specialitate s-a pus recent în discuție dacă decizia de imputare și angajamentul de plată — ambele instrumente juridice eficiente puse la dispoziția unităților socialiste pentru recuperarea pagubelor suferite — sînt alternative ori pot coexista. Într-o primă luare de poziție s-a susținut că amîndouă aceste căi de recuperare a prejudiciului pot coexista (C. Buga în Revista Română de Drept, nr. 8/1978 p. 42—44), în timp ce într-o altă opinie se consideră că decizia de imputare și angajamentul de plată sînt alternative (Gheorghe Mohanu în R.R.D. op. cit. 4. 44—46). Subscriem la prima opinie postînd buna credință a oricărei unități socialiste care nu va declanșa concomitent urmărirea silită în baza a două titluri executorii pentru unul și același prejudiciu. De altfel, practic nici nu înțelegem o asemenea eventualitate dat fiind că urmărirea silită a debitorilor

unităților socialiste reprezintă una din atribuțiile compartimentului financiar care însă nu se exercită decît cu îndrumarea și cu sprijinul compartimentului juridic și deci este de neconceput ideea ca un jurisconsult să accepte utilizarea unui astfel de procedeu abuziv. Un asemenea mod de a proceda este lipsit și de finalitate, deoarece fiind vorba de același debit reținerea nu va putea depăși o treime din retribuiția tarifară de încadrare.

Afirmăm dintr-un început că în ce ne privește, decizia de imputare și angajamentul de plată îndeplinesc aceeași funcție, că deși — ca instrumente juridice — sînt alternative ele nu se află într-un raport de incompatibilitate unul neexcluzînd pe celălalt. Mai mult, considerăm că în anumite situații — la care ne vom referi în continuare — este recomandabil ca un angajament de plată să fie dublat de o decizie de imputare. Așa cum am

învederat, socotim că asumarea unui angajament de plată nu paralizează dreptul unității de a-și constitui un titlu executoriu prin emiterea deciziei de imputare, deoarece aceste două instrumente juridice deși alternative, nu sînt ireductibile, neexistînd incompatibilitate între ele, unitatea putînd fi în același timp în posesia ambelor, cu rezerva exprimată mai sus, de a nu pune în executare decît un singur titlu. Altfel spus, alternanța acestora nu se referă la existența lor, ci la punerea în executare.

Vom enumera mai jos unele situații în care nu numai că unitatea poate fi în posesia ambelor titluri executorii pentru același debit, ci chiar este recomandabil a emite decizie de imputare după ce a fost asumat un angajament de plată.

Ne referim în primul rînd la faptul că, spre deosebire de decizia de imputare, angajamentul de plată este susceptibil de a fi atacat și pentru existența unor eventuale vicii în cazul cînd persoana încadrată care-și asumă un angajament de plată este în vîrstă de 14—18 ani sau chiar sub 18 ani.

Este de asemenea de arătat că decizia de imputare constituie — în raport cu angajamentul de plată — un titlu juridic cu o mai mare stabilitate, care, dacă nu a fost contestat în termen de 30 zile de la comunicare, rămîne definitiv, debitorul în cauză neputînd paraliza ulterior urmărirea datoriei. Dimpotrivă, așa cum prevede art. 110 din Codul muncii cel care după ce a semnat un angajament constată că în realitate nu datorează parțial sau total suma pretinsă de unitate, se poate adresa cu contestație la organul de jurisdicție competent. Momentul constatării se poate situa oricînd în timp, chiar după începerea executării și, fiind o chestiune de fapt, se poate dovedi cu orice mijloc de probă. În baza art. 110 din Codul muncii, organul de jurisdicție a muncii poate hotărî suspendarea executării pînă la soluționarea litigiului, ceea ce înseamnă că executarea pornită în baza unui angajament de plată poate fi sistată chiar după ce a început efectuarea reținerilor, împrejurare care defavorizează, unitatea și care nu poate interveni în cazul unei decizii de imputare. Deci, și sub acest aspect unitatea fiind în posesia unui angajament de plată, este recomandabil a nu-l utiliza, procedînd la emiterea deciziei de imputare.

Tot astfel în cazul în care unitatea a făcut plăți necuvenite, a predat bunuri sau a prestat servicii ce nu se datorau și beneficiarii își asumă angajamente scrise de plată pentru restituirea sumelor sau a contravalorii produselor sau serviciilor nedatorate, este imperios necesar ca să se emită decizie de imputare în termen de 60 zile de la cunoașterea prejudiciului de către conducător atît împotriva persoanelor vinovate de efectuarea plății-

lor necuvenite ori de predarea bunurilor sau prestarea serviciilor nedatorate, cât și împotriva beneficiarilor pentru ca în eventualitatea declanșării unui litigiu de muncă fie de către beneficiar fie de către cel vinovat, să se pună în discuție un singur titlu executoriu. Împotriva celor care au înlesnit producerea pagubei este necesar a se emite decizie de imputare, chiar dacă unitatea se află în posesia unui angajament de plată asumat de către beneficiar. Rațiunea acestui mod de a proceda constă în faptul că este posibil ca înainte de acoperirea integrală a datoriei de către beneficiar aceasta să devină insolubilă. La data constatării stării de insolabilitate a beneficiarului, unitatea a pierdut dreptul de a emite decizie de imputare împotriva celor care au înlesnit pro-

ducerea pagubei, dat fiind că termenul de 60 de zile este depășit. Într-o asemenea ipoteză patrimoniul unității rămâne diminuat din cauză că fiind în posesia unui angajament de plată nu s-a emis, pentru același prejudiciu, și o decizie de imputare.

Pentru considerentele arătate, în situațiile de mai sus considerăm nu numai recomandabil, ci și necesar ca unitatea să emită în termenul legal decizie de imputare chiar dacă se află în posesia unui angajament de plată, acesta din urmă având numai rolul unei probe (reprezintă pe deplin o mărturisire), într-un eventual litigiu de muncă neputând fi pus în executare în mod simultan cu decizia de imputare.

dr. C. JORNESCU

transport

Avizarea punerii vagoanelor la dispoziția beneficiarilor

Calea ferată este obligată să avizeze beneficiarii de transporturi telefonice, telegrafice, sau în scris, sosirea vagoanelor complete sau coletărie, precum și sosirea vagoanelor goale cerute pentru încărcare.

Avizarea sosirii vagoanelor goale sau încărcate trebuie să fie făcută cu cel puțin 3 ore înainte de ora punerii lor la încărcare-descărcare. (art. 7 (10) din T.L.M. (Tariful local de mărfuri), aprobat prin Decretul nr. 523/1973.

Termenele de încărcare se socotesc după 3 ore de la efectuarea avizării. De la efectuarea avizării începe să curgă dreptul de staționare și de magazinaj.

Avizarea se poate face și prin condica de avizare, pe care întreprinderea expeditoare trebuie să pună ștampila și semnătura. Avizarea de sosire este deci o obligație prealabilă a căii ferate. Practica arbitrală a hotărât că și atunci când obligația de încărcare cade în sarcina căii ferate aceasta nu este scutită de obligația avizării sosirii vagoanelor.

Avizarea transporturilor se face: în aceeași localitate cu mijloacele căii ferate fără plată, iar în alte localități, prin poștă, telefonic sau telegrafic după cum s-a arătat, în contul beneficiarului.

Dacă vagoanele goale puse inițial la dispoziție, cu un tonaj total mai mic decât cel ce trebuia să fie încărcat, sînt refuzate tacit, o nouă avizare nu se mai face în cazul cînd acestea se lasă în continuare pentru încărcare.

Documentul care face proba avizării sosirii, respectiv a punerii vagoanelor la dispoziție pentru încărcare-descărcare este registrul de preavizare și avizare, iar pentru stabilirea termenului

de încărcare-descărcare condica (registrul) de urmărire a vagoanelor la încărcare-descărcare.

Practica arbitrală a hotărât că datele din registrul veghetor al căii ferate, precum și alte acte ale căii ferate referitoare la avizarea și termenele de punere la dispoziție a vagoanelor și termenele în care s-a făcut operația de descărcare de către beneficiar, fac dovada împotriva acestuia pînă la proba contrară.

Pentru ca destinatarul să fie pasibil de plata locațiilor trebuie ca în prealabil să fi fost înștiințat de sosirea vagoanelor, iar locațiile care sancționează depășirea termenului de descărcare nu pot fi aplicate în cazul unor vagoane a căror sosire nu a fost avizată.

În literatura de specialitate s-a cerut să se ateste de către calea ferată, printr-un act sau printr-o rubrică a scrisorii de trăsură, momentul preluării vagoanelor de către calea ferată, după descărcare, stabilindu-se astfel sub semnătură și ștampilă și acest moment nu numai momentul pre-

luării de către beneficiar al vagoanelor.

Recent, practica arbitrală a avut a se pronunța în o serie de litigii în care calea ferată nu a făcut avizarea, a făcut-o defectuos sau a făcut-o unei alte unități decît celei din scrisoarea de trăsură.

Astfel, prin Decizia PAS, nr. 35/14.I.1978, a hotărît ca obligația de avizare se îndeplinește de către calea ferată față de beneficiarul de transport — destinatarul din scrisoarea de trăsură — avizarea unei alte unități, care nu este beneficiară de transport, nu dă dreptul căii ferate de a încasa de la aceasta taxe de locații pentru nedeșcercarea în termen a vagoanelor.

Unitatea avizată fiind un terț față de contractul de transport, nu se poate reține în sarcina sa că nu și-a îndeplinit o obligație decurgînd din contractul de transport și deci nu i se poate angaja nici răspunderea pentru încălcarea unei asemenea obligații.

Imobilizarea vagonului prin nedeșcercarea lui în termen se datorește în acest caz, culpei căii ferate însăși, care trebuie să suporte consecințele situației create, iar nu o unitate avizată eronat despre sosirea transportului, care se situa în afara contractului de transport, nefigurînd ca parte în acest contract.

Într-un alt litigiu, Decizia PAS nr. 2104/30.VII.1977, confirmă cele arătate și anume că în cazul nerespectării obligației de avizare, termenele de încărcare-descărcare încep să curgă după expirarea a 3 ore de la data punerii vagonului la dispoziție, considerîndu-se că numai în acest moment s-a făcut avizarea.

Într-o altă speță, stația de cale ferată de destinație a avizat despre sosirea vagoanelor pe beneficiarul mărfii menționat în dispoziția de livrare, ce a însoțit transportul, deși destinatarul indicat de furnizor în scrisoarea de trăsură era o altă unitate.

Într-o asemenea situație, întrucît calea ferată nu era în drept să modifice contractul de transport, prin avizarea și predarea mărfii altei unități decît destinatarului indicat în scrisoarea de trăsură, încasarea unor taxe de locații de la beneficiarul mărfii — care nu era parte în contractul de transport — apare ca ilegală.

Lucian THEODORU

raporturi de muncă

Unele precizări cu privire la retribuirea personalului reincadrat

Este cunoscut că în conformitate cu prevederile art. 200 alin. 2 din Legea nr. 57/1974 personalul, anume menționat de acest text, care se reincadrează în aceeași unitate sau în alte unități este retribuit inițial cu retribuția tarifară la nivelul de bază prevăzută de

lege la categoriile tarifare sau funcțiile în care este reincadrat. După o perioadă de 30—90 zile de la încadrarea la nivelul de bază, persoanele în cauză vor putea fi încadrate, pe baza verificării calităților și aptitudinilor profesionale, pe trepte sau gradații,

ținându-se seama de criteriile anume specificate în art. 200 alin. 2 din lege.

De același regim de protecție se bucură și persoanele care intră în una din categoriile prevăzute în art. 200 alin. 3 același act normativ. Multiplele aspecte pe care le ridică retribuirea acestor categorii de persoane după ce a avut loc reîncadrarea în muncă impun unele precizări cu privire la cei ale căror contracte de muncă au fost desfășurate din inițiativa unității pentru motive independente de activitatea desfășurată la locul de muncă, dat fiind că în activitatea unităților socialiste retribuirea celor în cauză prezintă unele dificultăți, prevederile legale incidente în materie fiind susceptibile de variate interpretări.

Pentru a se ajunge la o soluție corectă în aplicarea prevederilor art. 200 alin. 2 și 3 din Legea nr. 57/1974, unitățile socialiste trebuie să aibă în vedere următoarele două considerente principale:

— întreaga legislație a muncii în țara noastră reprezintă un sistem de protecție și de garanție în favoarea persoanelor încadrate în muncă. Această caracteristică a legislației muncii ține însăși de esența sa. Pe cale de consecință și prevederile Legii nr. 57/1974 se vor interpreta și aplica în acest spirit;

— în sistemul nostru juridic toate dispozițiile legale care instituie răspunderi de orice natură, decăderi, restricții, sancțiuni și în general orice prevedere care limitează unele drepturi sînt de cea mai strictă interpretare, nu pot fi extinse și nu pot fi aplicate prin analogie.

În materia la care ne referim, ținînd seamă de premisele sus-amintite se impun următoarele precizări:

— desfacerea contractului de muncă să fi avut loc din inițiativa unității;

— motivele care au determinat această măsură să fie independente de activitatea desfășurată la locul de muncă. Altfel spus, motivul desfacerii contractului de muncă poate să fie în legătură cu activitatea, profesiunea sau meseria celui în cauză, dar să nu aibă tangență cu atribuțiile locului de muncă, adică să nu lezeze activitatea și bunul mers al unității. Exemplul clasic în această materie este cazul unei persoane care fiind încadrată în calitate de conducător auto la o unitate i se desface contractul de muncă în baza art. 13 alin. 1 lit. j din Codul muncii (este arestat mai mult de 60 de zile) pentru faptul că a avut un accident de circulație cu autoturismul propriu în timpul său liber. Cel în cauză, la reîncadrarea sa în aceeași unitate sau la o alta va beneficia de prevederile de protecție prevăzute de alin. 2 și 3 din Legea nr. 57/1974. Și este normală și echitabilă o asemenea soluție dat fiind că nu a avut loc nici o lezare a bunului mers al unității cu care se afla în raporturi de muncă înainte de arestare și deci nu este cazul a suferi o limitare a drepturilor

sale de retribuire. Tot astfel un inginer, un proiectant, un muncitor care suferă o condamnare pentru activități ilicite, săvîrșite în afara unității cu care se află în raporturi de muncă, care nu se referă la locul de muncă, și deci nu aduc atingeri bunului mers al unității, vor beneficia de dreptul de a primi retribuirea în condițiile alin. 2 art. 200 din Legea nr. 57/1974, chiar dacă faptele comise sînt în legătură cu profesiunea sau meseria celor în cauză. Din cele de mai sus rezultă,

asigurări

Sarcinile organizațiilor socialiste în legătură cu recuperarea de la proprii lor conducători auto, pentru ADAS, a despăgubirilor plătite de aceasta la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto

În cadrul asigurării prin efectul legii de răspundere civilă auto, potrivit dispozițiilor art. 45, alineatul I, din Decretul nr. 471/1971, „organizațiile socialiste asigurate recuperează pentru Administrația Asigurărilor de Stat despăgubirile plătite de aceasta, de la proprii lor conducători auto răspunzători de producerea pagubelor“. Potrivit alineatului 2 de la același articol, recuperarea se face, în cazul personalului muncitor al organizațiilor socialiste potrivit legislației muncii, iar în cazul membrilor organizațiilor cooperatiste potrivit dispozițiilor legilor speciale.

În aplicarea acestor dispoziții, ministrul finanțelor a emis „Instrucțiunile nr. 7/1976 pentru executarea de către organizațiile socialiste a unor sarcini ce le revin, potrivit legii, cu privire la asigurările de stat“, care prevăd, printre altele, și obligația organizațiilor socialiste de a recupera de la proprii lor conducători auto, pentru Administrația Asigurărilor de Stat, despăgubirile plătite de aceasta la asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto.

Pentru despăgubirile stabilite pe baza înțelegerii dintre părți potrivit dispozițiilor art. 35, alineatul 2, din Decretul nr. 471/1971, unitățile ADAS, după plata despăgubirilor, trimit organizațiilor socialiste la care sînt încadrați conducătorii auto respectivi, sau organizațiilor cooperatiste ai căror membri sînt conducătorii auto în cauză, copia actului de constatare a accidentului, în care se stabilește răspunderea în producerea pagubei a conducătorului auto, copia actului de constatare a pagubelor și evaluare a acestora, precum și a celui de plată a despăgubirilor către persoanele păgubite. În baza acestor acte, organizațiile socialiste recuperează de la pro-

în concluzie, că după reîncadrare nu pot beneficia de o retribuire pe trepte sau gradații acele persoane cărora li s-a desfășurat contractul de muncă pentru motive legate de activitatea lor din cadrul unității cu care se aflau în raporturi de muncă. Dacă faptele nu au legătură cu locul lor de muncă, cei în cauză intră sub beneficiul prevederilor art. 200 alin. 2 și 3 din Legea nr. 57/1974.

J. COSTIN

prii conducători auto răspunzători de producerea pagubelor, sumele respective.

Organizațiile socialiste asigurate trebuie să urmărească cu precădere obținerea angajamentului de plată care constituie titlu executor, conform art. 107, alineatul 2, din Codul muncii, iar în caz de refuz din partea conducătorului auto răspunzător, conducătorul organizației socialiste trebuie să dea decizie de imputare în sarcina acestuia.

În cazul în care despăgubirile s-au stabilit prin hotărîre judecătorească sau arbitrală, în baza căreia organizația socialistă a fost obligată, singură sau solidar cu conducătorul auto, să plătească despăgubiri părții păgubite, unitățile ADAS, după plata despăgubirilor, trimit organizațiilor socialiste, în vederea recuperării despăgubirilor de la proprii lor conducători auto răspunzători de producerea pagubelor, numai copie de pe actul prin care s-a făcut plata despăgubirilor către persoanele păgubite. În același scop, în cazul în care despăgubirile s-au stabilit prin hotărîre judecătorească, în baza căreia numai conducătorul auto a fost obligat să plătească despăgubiri părții păgubite, unitățile ADAS, după plata despăgubirilor, trimit organizațiilor socialiste și copie de pe hotărîrea respectivă.

Sumele recuperate de organizațiile socialiste de la proprii lor conducători auto se virează, lunar, unității ADAS de la care s-au primit actele în legătură cu despăgubirile plătite, cu indicativul menționat în actele respective, cu numele, prenumele și suma pentru fiecare debitor în parte.

Conducerile organizațiilor socialiste, precum și personalul acestora însărcinat cu recuperarea despăgubirilor

plătite de ADAS, îndeplinesc toate formele legale pentru recuperarea sumelor respective ca și pentru debitele proprii lor unități. De asemenea, organizațiile socialiste trebuie să țină legătura cu unitatea ADAS care a plătit despăgubirea, în vederea procurării oricăror acte necesare în desfășurarea acțiunii de recuperare, atât cu privire la cauzele accidentului cât și la întinderea pagubelor.

Organizațiile socialiste au obligația să utilizeze căile de atac legale împotriva hotărârilor netemeinice sau nelegale ale organelor de jurisdicție, pentru a nu prejudicia dreptul ADAS prevăzut în art. 45 din Decretul nr. 471/1971. În acest scop, organizațiile socialiste sînt obligate să comunice unităților ADAS în cauză instanța, numărul dosarului și termenele de judecată. De asemenea, unitățile ADAS au obligația să pună la dispoziția organizațiilor socialiste documentația necesară susținerii cauzei.

Organizațiile socialiste de la care proprii conducători auto debitori se transferă la alte organizații socialiste, urmăresc, în continuare, recuperarea

la noul loc de muncă al debitorului și virează sumele recuperate în contul bancar al unităților ADAS, la fel cum se procedează și pentru debitele ai căror titulari continuă să fie în muncă în acea unitate sau să fie membri — în cazul organizațiilor cooperatiste — ori stabilesc cu organizația socialistă la care s-a transferat debitorul, pentru ca aceasta să vireze direct sumele recuperate în contul bancar al unității ADAS.

Organizațiile socialiste care urmăresc debite de la proprii lor conducători auto, răspunzători de producerea pagubelor, în baza dispozițiilor art. 45 din Decretul nr. 471/1971, și care, în conformitate cu prevederile dispozițiilor legale în vigoare, le trimit spre urmărire și încasare organelor financiare de pe lângă comitetele (birourile) executive ale consiliilor populare, trebuie să menționeze în adresele de trimitere că sînt „creanțe ale Administrației Asigurărilor de Stat”, și să avizeze despre aceasta și unitatea ADAS.

G. NICOLA

întrebări și răspunsuri

● **I. BRAȘOVEANU (Galați)** solicită lămuriri cu privire la posibilitatea unei unități socialiste de a recupera prejudiciul ce i-a fost cauzat, în cadrul executării unui contract economic, de către prepușii unității socialiste contractante prin săvîrșirea unor infracțiuni.

Este de principiu că în cazul în care executarea necorespunzătoare a unui contract constituie totodată și o infracțiune, unitatea socialistă creditoare are drept de opțiune între răspunderea contractuală și cea delictuală. Acest drept de opțiune există și în ipoteza în care infracțiunea este numai vecină și conexă cu neexecutarea contractului, dar rămîne totuși o faptă distinctă.

● **H. CALAPODESCU (Iasi)** se interesează de posibilitatea compensării unor plăți cu obligații de plată în cadrul decontării valorii mărfurilor importate în condiții de comision.

În raporturile dintre unitățile socialiste nu este admisă, în principiu, compensarea ca mijloc de stingere a obligațiilor. Practica arbitrală a admis unele excepții de la acest principiu și anume, în ipoteza livrărilor succesive efectuate în baza aceluiași contract.

Cazul la care vă referiți dv. nu constituie o asemenea situație de excepție. Deși produsele în discuție s-au importat în cadrul aceluiași contract economic, de comerț exterior pe bază de comision, obligațiile de plată provenind din două importuri distincte, atât din punct de vedere al felului produselor, cât și al țării de proveniență, nu se poate admite compensarea.

● **M. NAGHIU (Cluj)** se interesează de modalitatea transmiterii obiectelor nou construite de la unitatea de antrepriză la unitatea socialistă care are calitatea de beneficiară contractantă.

În principal, această transmitere are loc ca urmare recepției efectuate în condițiile legii.

În cazuri excepționale, în care unitatea beneficiară este interesată să preia un obiect sau numai o parte dintr-un obiect cu unele lucrări de construcții-montaj neterminate pentru a-l pune în funcțiune, aceasta se poate face numai cu acordul unității de antrepriză și cu aprobarea organelor tutelare, pe bază de proces verbal de predare-preluare încheiat potrivit pct. 30 din Regulamentul de efectuarea recepției obiectivelor de investiții.

● **R. TÛRK (Medias)** solicită lămuriri cu privire la destinația deșeurilor metalice care rezultă din activitatea unităților socialiste productive.

În conformitate cu art. 13 din Decretul nr. 106/1975, resursele de deșeuri cuprinse în balanțe, precum și materiile prime și materialele rezultate din prelucrarea acestora se destinează și se utilizează potrivit prevederilor din balanțe sau repartiții, după caz, și se consumă numai în limita acestora.

● **E. SANDRU (București)** se interesează de termenul de prescripție care este aplicabil acțiunii prin care unitatea furnizoare pretinde achitarea prețului produselor livrate, preț care s-a refuzat la plată pe motivul neco-

respunderii calitative a produselor respective.

Termenul de prescripție este în acest caz de 18 luni. Dispozițiile art. 4 lit. a din Decretul nr. 167/1958 — prin care se consacră un termen mai scurt, de 6 luni — ar fi fost aplicabile numai în situația în care prețul fiind achitat, acțiunea ar fi fost interzată de unitatea beneficiară în temeiul calității necorespunzătoare a produselor.

● **I. JIGA (Oradea)** solicită explicații cu privire la consecințele neparticipării delegatului cărașului la constatarea lipsurilor cantitative-calitative la produsele transportate.

Dacă delegatul cărașului, deși a fost invitat, nu participă la constatare, actul întocmit cu participarea delegatului consiliului popular sau al unei terțe unități socialiste neinteresate îi este pe deplin opozabil, cărașul urmînd să răspundă pentru consecințele faptelor sale. Desigur că aprecierea asupra răspunderii cărașului are la bază, alături de constatările cuprinse în actul astfel întocmit, ansamblul documentelor încheiate, potrivit legii, cu privire la transportul respectiv.

● **G. STOIAN (Sălaș)** solicită lămuriri în legătură cu o hotărîre arbitrală prin care pretențiile la cheltuielile de arbitrar, formulate împotriva căii ferate, au fost respinse, deși produsele care au format obiectul litigiului au fost avariate în timpul transportului.

Nedumeririle dv. sînt lipsite de temei. Din hotărîrea la care vă referiți rezultă că produsele în cauză au fost eliberate unității destinatar, situație în care, potrivit art. 85 din Regulamentul de transport C.F.R., în lipsa unei cesiuni din partea expeditorului, unitatea socialistă în cauză — destinatară — nu avea drept la acțiune împotriva căii ferate. Deci, temeinic și legal au fost respinse pretențiile respective.

● **N. FODOREANU (Cluj)** se interesează de obligațiile care revin unității expeditoare în legătură cu verificarea vagoanelor puse la dispoziție de către căraș în vederea transportării mărfurilor.

Înainte de a proceda la încărcare, unitatea expeditoare trebuie să verifice dacă mijlocul de transport pus la dispoziție de către căraș corespunde efectuării transportului în bune condiții.

Dacă vagonul este necorespunzător, unitatea expeditoare trebuie să-l anunțe pe căraș pentru a înlocui vagonul. În cazul cînd nu dă urmare acestei cereri, cărașul este obligat să menționeze în scrisoarea de trăsură obiectiunile unității expeditoare privind vagonul pus la dispoziție pentru încărcare.

● **D. MARCU (Galați)** solicită lămuriri în privința daunelor pe care le datorează cărașul pentru produsele pierdute în timpul transportului.

În conformitate cu art. 46 din Regulamentul aprobat prin H.C.M. nr. 941/1959, în asemenea situații, daunele se determină în raport cu prețul din factură care a însoțit transportul.

Dacă factura cuprinde, alături de prețul propriu-zis și cota de adaos care se încasează de către baza de aprovizionare și desfacere prin care s-a efectuat livrarea, daunele datorate de către căraș cuprind și suma ce reprezintă această cotă.

● **M. BINDER (Brașov)** întreabă dacă poate să fie considerată contractuală livrarea unor produse care, deși au fost expediate de unitatea furnizoare la 17 ianuarie 1977 s-au primit de către unitatea beneficiară — din vina căii ferate — abia la 11 martie 1978, deci după expirarea anului de plan 1977 pentru care s-a încheiat contractul.

Din relatarea dv. rezultă că expedierea s-a făcut corect, în sensul că în documentul de transport s-a trecut denumirea exactă și sediul real al unității beneficiare.

În atare situație, obligația de livrare se consideră îndeplinită pe data încredințării produselor spre transport cărașului, conform art. 16 lit. a din Legea nr. 71/1969. Drept urmare, livrarea este contractuală.

● **N. MĂLĂILĂ (București)** întreabă dacă neîncadrarea unei unități socialiste cu juristul nu poate constitui motiv de repunere în termenul de prescripție, conform art. 19 din Decretul nr. 167/1958.

Răspunsul este negativ.

Textul la care vă referiți permite repunerea în termen atunci când, din motive temeinic justificate, a fost depășit termenul de prescripție în cadrul căruia trebuiau valorificate pretențiile. Lipsa juristului nu constituie o asemenea împrejurare. Acțiunea trebuia introdusă la termen din grija conducerii unității socialiste respective care putea solicita — eventual — asistență juridică de la organul ierarhic superior.

● **G. SEICEANU (București)** solicită lămuriri cu privire la condițiile în care se poate obține restituirea taxei de timbru aferentă acțiunilor arbitrale care au fost revocate.

În situația la care vă referiți, taxa de timbru se poate restitui când acțiunea este retrasă în faza de examinare prealabilă, adică mai înainte de a se fi început pregătirea soluționării litigiului, respectiv cel mai târziu a doua zi după ce acțiunea a fost repartizată de către primul arbitru de stat sau de către arbitru de stat șefi.

● **F. DUȚESCU (Olt)** întreabă dacă o unitate furnizoare este îndreptățită să invoce, abia în cursul executării, cauza de nulitate constând în lipsa repartizării, deși această împrejurare îi era cunoscută la data încheierii contractului.

Răspunsul este afirmativ.

Nulitatea contractului fiind, în acest caz, absolută, ea poate fi invocată oricând. De altfel, unitatea beneficiară trebuia să cunoască că produsele contractate fac parte din categoria acelorora pentru care se emit repartiții și deci, să constate nulitatea contractului chiar la data încheierii lui.

● **COOPERATIVA „ARTA DECORATIVĂ” (Tg. Neamț)** se interesează de condițiile în care o unitate socialistă poate renunța la dreptul său privind obținerea penalităților aferente neîndeplinirii obligațiilor asumate printr-un contract economic.

O atare renunțare se poate face numai dacă există o cauză de nulitate a contractului economic sau dacă neîndeplinirea obligațiilor contractuale se datorează cazului de forță majoră ori culpei unității socialiste care pretinde penalități. În afara acestor cazuri, dreptul la penalități trebuie valorificat, fiind de principiu că unitățile socialiste nu pot renunța la drepturile lor.

Materialul la care vă referiți privește relațiile izvorite din contracte de vânzare-cumpărare internațională, astfel că soluția pe care o invocați nu este aplicabilă în cazul unui contract economic încheiat între două unități socialiste din țara noastră.

● **I. MUJA (Ploiești)** se interesează de condițiile în care calea ferată poate fi obligată la plata despăgubirilor prevăzute de Regulamentul de transport C.F.R. pentru întârzierea în executarea contractului de transport al mărfurilor.

Condiția esențială în materie o constituie introducerea unei reclamații în termen de 14 zile de la data eliberării transportului cu întârziere, în conformitate cu prevederile art. 86 din regulamentul menționat.

● **V. SÂNDULESCU (București)** solicită lămuriri cu privire la unele consecințe care se produc în cazul când contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții-montaj este reziliat fără ca antreprenorul să fi fost în culpă.

Potrivit art. 18 din Regulamentul privind contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții-montaj, beneficiarul va suporta toate cheltuielile antreprenorului pentru lucrările executate, pentru închiderea șantierului și conservarea lucrărilor stabilite de comun acord, precum și cheltuielile suplimentare privind transportul materialelor de orice fel, al utilajelor și al personalului antreprenorului de la șantierul la care au fost sistate lucrările, dacă contractul de antrepriză a fost reziliat sau modificat fără ca antreprenorul să fi fost în culpă.

● **N. JGHIABĂ (Galați)** solicită lămuriri cu privire la destinația ambalajelor în care unitățile socialiste primesc mărfuri din import.

Potrivit pct. 71 din Ordinul MAT-MCGFF nr. 108/1975, unitățile beneficiare ale unor asemenea produse sînt obligate să ia în evidență ambalajele și să le valorifice prin unitățile ICVA. Fac excepție și nu vor fi predate acestor unități ambalajele metalice, precum și tabla rezultată din dezambalare care pot fi utilizate ca atare de către unitățile beneficiare ale produselor din import sau pentru care ICVA nu poate găsi întrebunțări la intern.

● **M. TULNICI (Iași)** se interesează de problema răspunderii unității beneficiare cu penalități pentru întârzierea în plata prețului unor produse livrate anterior încheierii contractului între părți.

Potrivit practicii arbitrale constante, penalitățile își au temeiul în contract care trebuie să constituie un instrument eficient pentru concretizarea și îndeplinirea sarcinilor de plan. Întrucît prin încheierea lui ulterior efectuării livrărilor, contractul nu poate îndeplini acest rol, penalitățile nu sînt datorate pentru livrările efectuate anterior, încheierea contractului neavînd efectul de a înlătura consecințele livrării produselor cu nesocotirea formei scrise a contractului prevăzută de lege.

● **V. DOBRE (Tulcea)** întreabă dacă dificultățile întâmpinate în găsirea furnizorilor externi, care să livreze materia primă necesară pentru realizarea unui produs care se execută în țară apără, pe planul raporturilor contractuale interne, de răspunderea pentru nelivrarea acelui produs.

Conform practicii arbitrale, dificultățile în găsirea unor furnizori externi nu pot constitui — prin ele însele — cauze de forță majoră. Ca atare, ele nu exonerează, în principiu, de răspunderea contractuală.

● **T. DEMA (Timișoara)** solicită lămuriri în ceea ce privește aprecierea unor împrejurări invocate de unitățile socialiste în justificarea neîndeplinirii sarcinilor de plan avînd ca obiect predarea deșeurilor.

Neconcordanța dintre sarcina de plan și posibilitățile unei unități socialiste de predare a deșeurilor trebuie rezolvată prin modificarea sarcinii de plan de către organele competente. Dacă, în ciuda demersurilor făcute, sarcina de plan este menținută, pretinsa neconcordanță nu apără de răspundere.

● **I. LOVAS (Mureș)** se interesează de condițiile în care unitatea de antrepriză are a răspunde pentru neexecutarea lucrărilor care au format obiectul unor note de comandă suplimentară.

În situația relatată de dv. se răspunde pentru neexecutarea lucrărilor la termen dacă notele de comandă suplimentară se încadrează în valoarea generală a devizului.

H. M.

oferte
DE PRODUSE
DIN STOC

capacitati de producție produse noi

INTREPRINDERA „INDEPENDENȚA“-SIBIU

str. Karl Marx, nr. 33

telefon 34100, interior 150, telex 49275

— livrarea materialelor se face numai cu mijloacele beneficiarilor —

TEVI INOX. ȘI ALIATE

- Tv. 20×1,5 W 4742 kg. 100
- 3×7 W 4541 kg. 553
- 31,75×3,25 INCONEL-600 kg. 16
- 38×2 W 4541 kg. 74,0
- 38×8 10Cr M04 kg. 118
- 38×8 ASTM 200-AN kg. 190
- 40×2 W 4713 kg. 153
- 42×5 W 5415 kg. 105
- 44,5×3 W 4742 kg. 342
- 45×3 W 4301 kg. 99
- 48,3×3,25 W 4541 kg. 60
- 50×12 W 7335 kg. 191
- 51×4 W 4021 kg. 14,0
- 57×3,5 W 4712 kg. 144
- 66×1 W 7218 kg. 1507
- 70×10 W 4541 kg. 243
- 70×10 W 7335 kg. 107
- 88,9×6,3 W 7386 kg. 737
- 89×4 W 7335 kg. 250
- 89×10 W 7335 kg. 3999
- 114,3×4 W 5485 kg. 208
- 114×4 W 4841 kg. 265
- 114×6 W 4541 kg. 195
- 114,3×6,3 FG29T kg. 1730
- 133×5 W 4541 kg. 98
- 133×6 W 7335 kg. 198
- 140×5 W 4845 kg. 1932
- 140×5 W 4841 kg. 170
- 88,9×12,5 W 4571 kg. 88
- 140×12 W 4541 kg. 429
- 121×14 W 4821 kg. 825
- 127×20 W 4541 kg. 565
- 159×11 W 7335 kg. 1145
- 168×14 W7335 kg. 264
- 168,3×7,1 FG 29T kg. 1340
- Tv 168,3×9 ASTM 200 kg. 727
- 168,3×13 ASTM 200 kg. 2520
- 168,3×14,3 ASTM 200 kg. 1570
- 168,3×21,9 ASTM 200 kg. 239
- 218×7 W 4301 kg. 369
- 219×5,9 FG 36T kg. 170
- 219,1×5,9 FG29T kg. 11501
- 219×8 FG29T kg. 1001
- 219,1×8,8 FG29T kg. 1077
- 219,1×14 W 4541 kg. 2295,0
- 273×7 W 4301 kg. 467,5
- 273×14 ASTM200 kg. 1170

TABLE INOX ȘI ALIATE

- 0,5 mm W 4713 kg. 104
- 2 mm W 5028 kg. 128
- 3 mm W 4713 kg. 188
- 3 mm W 4762 kg. 235
- 3 mm W 7015 kg. 1826
- 3 mm W 7225 kg. 403
- 4 mm W 4521 kg. 280
- 5 mm W 1530 kg. 993
- 5 mm W 7335 kg. 1599
- 8 mm W 4550 kg. 340
- 9,5 mm W 4301 kg. 304
- 10 mm W 4762 kg. 200
- 10 mm W 4000 kg. 666
- 10 mm W 5415 kg. 636
- 10 mm W 5122 kg. 1498
- 10 mm W 7335 kg. 347
- 12 mm W 8970 kg. 384
- 10 mm W 7136 kg. 311
- 12 mm W 5415 kg. 384
- 13 mm W 7131 kg. 1378
- 13 mm W 7147 kg. 820
- 14 mm AKVS kg. 564
- 14 mm W 7131 kg. 1150
- 15 mm W 5053 kg. 4248
- 15 mm W 7335 kg. 950
- 15 mm W 4541 kg. 1000
- 15 mm H 18 N 10 T kg. 834
- 16 mm W 4713 kg. 253
- 20 mm W 7225 kg. 640
- 20 mm W 7335 kg. 108
- 24 mm W 7335 kg. 3695
- 27 mm W 4541 kg. 436
- 25 mm W 7335 kg. 614
- 26 mm W 7335 kg. 2946
- 28 mm W 4021 kg. 437
- 28 mm W 4762 kg. 290
- 28 mm W 7335 kg. 7222
- 32 mm W 4724 kg. 2425
- 35 mm W 7225 kg. 525
- 45 mm W 4510 kg. 400
- 55 mm W 8159 kg. 870

OȚELURI INOX ȘI ALIATE

- Ø 12 W 4735 kg. 102
- Ø 20 W 4510 kg. 149,7
- Ø 22 AKNV kg. 18,7
- Ø 22 W 4523 kg. 432,2

- Ø 25 W 7733 kg. 416,7
- Ø 30 60 Si15A (W0614) kg. 6020
- Ø 34 W 7219 kg. 91,10
- Ø 35 W 4545 kg. 29
- Ø 45 W 7015 kg. 483
- Ø 45 W 7131 kg. 500
- Ø 55 W 4718 kg. 261
- Ø 80 Poldy kg. 564,9
- Ø 100 W 4510 kg. 625
- Ø 100 W 7147 kg. 2582
- Pătrat 10 Poldy E.Z.H. kg. 27,9
- Idem AK2 kg. 197
- Bd. 40×10 W 4828 kg. 340
- 50×5 W 4541 kg. 616
- 50×5 W 4762 kg. 200
- 50×5 W 4828 kg. 445
- 50×5 W 4841 kg. 830
- 50×10 H 17 kg. 1040
- 60×15 W 5415 kg. 1558
- 70×8 W 4571 kg. 500
- 70×30 W 7335 kg. 786
- 75×5 W 4541 kg. 398
- 80×12 W 4006 kg. 322
- 80×12 W 4828 kg. 172
- 80×40 W 4762 kg. 677
- 90×5 56 Si17A kg. 1040
- 90×10 W 4541 kg. 304
- 90×14 W 4541 kg. 100
- 90×16 W 4841 kg. 702
- 110×40 W 4762 kg. 404
- 140×20 W 4828 kg. 110
- 150×20 W 4571 kg. 230

REDUCTOARE

TIP NEPTUN CIMPINA

- 5BH×40 stînga buc. 1
- 3H — 485×80—11 buc. 1
- 3H — 485×250—0 buc. 1
- 2CH — 235×20—0 buc. 6
- 3CH — 390×40—0 buc. 1
- 2CV — 570×35,5—0 buc. 1
- 3CV — 570×56—0 buc. 1
- 1MI — 125×50—2 buc. 1
- 1MI — 160×63—7 buc. 2

ROBINEȚI

- Robineți sector 1054 Ø 150 buc. 18
- Idem 1054 Ø 200 buc. 7
- Idem 1054 Ø 350 buc. 2

OFERTE

- Idem Stas 1518 \varnothing 200 buc. 7
- Rob. cu ventil Stas 1519 \varnothing 125 buc. 3
- Idem \varnothing 150 buc. 2
- Idem Stas 2175 \varnothing 150 buc. 1
- Sorb cu ventil Stas 2309 \varnothing 70 buc. 2
- Rob. firtă NID 2752 \varnothing 50 buc. 4
- Idem \varnothing 80 buc. 3
- Rob. cauciucat \varnothing 125 buc. 2
- Rob. fontă NID 3200 \varnothing 150 buc. 1
- Clapetă ref. Stas 4631 \varnothing 200 buc. 3
- Oală condens. Am. 214 buc. 1
- Separator condens Pr 10 \varnothing 15 buc. 6
- Idem Pr. 10 \varnothing 32 buc. 2
- Rob. reglare cu clapă 200 \times 6 buc. 2
- Idem 200 \times 6 buc. 2

CHIMICE — TEXTILE — CAUCIUC

- Plăci cauciuc 31 \times 37 \times 112 kg. 90
- Idem tip B1—N25 mm kg. 279
- Idem tip A1—N30 mm kg. 285,956
- Cauciuc dif. forme 8 mm kg. 250
- Amestec cauciuc J90 kg. 6
- Furtun cauciuc fără inserție kg. 8,88
- Idem SR \varnothing 25 \times 10 atm. ml. 55
- Furtun refulare petrol \varnothing 30 ml. 300
- Idem apă \varnothing 30 ml. 372,40
- Furtun cauciuc \varnothing 32 \times 10 atm. ml. 3,82
- Furtun SR \varnothing 32 ml. 251,50
- Furtun sabla \varnothing 62 ml. 100
- Furtun cauciuc A \varnothing 35 \times 10 atm. ml. 100
- Idem ref. apă \varnothing 38 ml. 85,45
- Idem P \varnothing 38 \times 5 ml. 100
- Furtun de radiator \varnothing 40 ml. 63,2
- Furtun cauciuc \varnothing 45 \times 5 atm. ml. 2,155
- Furtun refulare petrol \varnothing 55 ml. 10,4
- Tub flexibil AS 2351 D191 \times 1200 buc. 1
- Tub abs. petrol \varnothing 100 \times 1000 buc. 1
- Furtun abs. apă \varnothing 125 \times 1000 buc. 6
- Idem \varnothing 125 \times 2500 ml. 9,5
- Tub abs. petrol \varnothing 150 \times 1200 buc. 1
- Furtun abs. apă \varnothing 200 \times 5000 ml. 2
- Idem cauciuc cinepă \varnothing C12 ml. 7,55
- Idem abs. petrol \varnothing 125 ml. 7,04
- Curele trapezoidale 8 \times 5 \times 400 buc. 1
- Idem 10 \times 6 \times 600 buc. 1
- Idem 10 \times 6 \times 1680 buc. 2
- Idem 138 \times 600 buc. 1
- Idem 13 \times 8 \times 1241 buc. 1
- Idem 13 \times 8 \times 1660 buc. 13
- Idem 13 \times 8 \times 3350 buc. 30
- Idem 13 \times 8 \times 4000 buc. 3
- Idem 13 \times 10 \times 1000 buc. 3
- Idem 13 \times 10 \times 1400 buc. 20
- Curele trapez. 13 \times 10 \times 1600 buc. 24
- Idem 13 \times 10 \times 2000 buc. 15
- Idem 17 \times 13 \times 2000 buc. 5
- Idem 17 \times 11 \times 3350 buc. 1

- Idem 17 \times 11 \times 4750 buc. 77
- Idem 20 \times 12,5 \times 3350 buc. 30
- Idem 22 \times 14 \times 1000 buc. 42
- Idem 22 \times 14 \times 1120 buc. 33
- Idem 22 \times 14 \times 2120 buc. 3
- Idem 22 \times 14 \times 2360 buc. 4
- Idem 22 \times 14 \times 5700 buc. 10
- Idem 25 \times 16 \times 1310 buc. 347
- Idem 25 \times 16 \times 3750 buc. 16
- Idem 32 \times 20 \times 2500 buc. 5
- Idem 32 \times 19 \times 3000 buc. 57
- Idem 32 \times 19 \times 3150 buc. 53
- Idem 32 \times 19 \times 3350 buc. 22
- Idem 32 \times 19 5300 buc. 10
- Policurele 1340 \times 20 buc. 19
- Idem 1540 \times 25 buc. 14
- Curea transmisie 300 \times 3 buc. 485
- Curea transmisie SG 4 \times 340 \times 5 kg. 1940
- Idem fin bloc 390 \times 5 kg. 360
- Idem canale 400 \times 5 kg. 203,10
- Garnitură bloc \varnothing 10 mm kg. 4,3
- Lamele cauciuc 310 kg. 31,5
- Idem 250 kg. 26,20
- Garnitură profilată B 5 kg. 68
- Idem ONO 20 kg. 299,70
- Garnitură profil D=7 kg. 21,67
- Idem cauciuc \varnothing 9 kg. 50
- Idem \varnothing 16 kg. 25
- Idem cauciuc 140 \times 165 \times 36,5 kg. 50
- Idem 170 \times 200 \times 45 kg. 50
- Manșete CWP 125—145—30 buc. 18
- Idem NIB 28—40—10 buc. 15
- Idem CWP 140—160—30 buc. 32
- Idem 56—71—12 buc. 4
- Idem 70—80—7—10 buc. 6
- Idem 56—66—7—10 buc. 3
- Idem 28—40—7—10 buc. 8
- Idem 180—200—30 buc. 12
- Idem 100—120—30 buc. 32
- Idem 90—110—30 buc. 2
- Idem 100—80—15 buc. 14
- Idem 80—60—12 buc. 12
- Idem 63—45—12 buc. 14
- Idem 70—85—12 buc. 4
- Garnitură 67568 buc. 11
- Idem cauciuc 19,3 \times 3 kg. 1,73
- Idem 27,5 \times 3 kg. 1100
- Idem 89,5 \times 3 kg. 1597
- Covoare PVC mp. 5,400

ORGANE DE ASAMBLARE

Șuruburi cap inecat în nas

- 1474 8 \times 30 gr. 5,8 buc. 72
- Idem 8 \times 35 gr. 4,6 buc. 146
- Idem 8 \times 40 gr. 5,8 buc. 189
- Idem 10 \times 40 gr. 5,6 buc. 129
- Idem 10 \times 50 gr. 5,6 buc. 823

Grupa 401

- Șuruburi cap mare pătrat și inecat
- 2349 6 \times 40 gr. 4,6 buc. 584

Șuruburi cu cap inecat și nas filet în țoli

- 1475 1/2 \times 50 gr. 5,8 buc. 1077

Șuruburi cap semirotond și nas

- 1470 8 \times 60 gr. 4,6 buc. 1000
- Idem 16 \times 50 gr. 4,6 buc. 1094

Șurub cap bombat și nas

- 1476 16 \times 50 gr. 6,8 buc. 200

Șuruburi cap bombat și git pătrat

- 925 6 \times 40 gr. 4,6 buc. 273,198
- Idem 8 \times 45 gr. 4,6 buc. 100

- Idem 12 \times 40 gr. 5,8 buc. 437
- 16 \times 180 gr. 5,8 buc. 510

Șuruburi cap pătrat

- 1472 6 30 gr. 5,8 buc. 276
- Idem 6 \times 40 gr. 5,8 buc. 219
- Idem 8 \times 35 gr. 5,8 buc. 612
- Idem 8 \times 45 gr. 5,8 buc. 264
- Idem 8 \times 75 gr. 4,6 buc. 415
- Idem 12 \times 60 gr. 4,6 buc. 388
- Idem 16 \times 100 gr. 4,6 buc. 363

Șuruburi mecanice grosolane

- 920 14 \times 50 gr. 5,8 buc. 800
- Idem 22 \times 100 gr. 5,8 buc. 1836
- Idem 24 \times 180 gr. 5,8 buc. 1354
- Idem 24 \times 200 gr. 5,8 buc. 215
- Idem 24 \times 240 gr. 5,8 buc. 650
- Idem 18 \times 70 gr. 5,8 buc. 658

Șuruburi cap ciocan

- 7000 12 \times 50 gr. 4,6 buc. 948
- Idem 12 \times 60 gr. 4,6 buc. 866
- Idem 12 \times 80 gr. 4,6 buc. 565
- Idem 16 \times 80 gr. 4,6 buc. 144
- Idem 16 \times 110 gr. 4,6 buc. 142

Grupa 402

Șuruburi cap bombat și git pătrat pentru metal

- 6444 10 \times 50 gr. 5,8 buc. 740
- Idem 10 \times 55 buc. 300
- Idem 10 \times 60 buc. 500
- Idem 10 \times 65 buc. 349
- Idem 12 \times 50 buc. 452
- 6444 12 \times 60 gr. 5,8 buc. 700
- Idem 12 \times 70 gr. 5,8 1000
- Idem 12 \times 80 gr. 5,8 buc. 987
- Idem 16 \times 60 gr. 5,8 buc. 500

Șuruburi semiprecise cu cap hexagonal filet normal

- 6220 14 \times 60 buc. 1224
- Idem 14 \times 80 buc. 1600
- Idem 14 \times 100 buc. 2350
- Idem 14 \times 160 buc. 350
- Idem 18 \times 80 buc. 150
- Idem 18 \times 200 buc. 300

Șuruburi precise cu cap hexagonal filet normal

- 4272 12 \times 100 buc. 60580
- Idem 14 \times 160 buc. 300
- Idem 18 \times 70 buc. 400
- Idem 18 \times 55 buc. 370
- Idem 18 \times 80 buc. 835
- Idem 22 \times 55 buc. 1500
- Idem 18 \times 65 buc. 800

Grupa 403

Șuruburi pentru tablă

- 1636 5 \times 12 buc. 80.000
- Idem 5 \times 20 buc. 250.000
- Idem 5 \times 30 buc. 10.000

Grupa 404

Șuruburi pentru lemne cu cap inecat

- 1452 3,5 \times 20 buc. 15.900
- Idem 3,5 \times 25 buc. 10.000
- Idem 4 \times 25 buc. 28.000

Șuruburi pentru lemne cu cap semirotond

- 1451 8 \times 50 buc. 703
- Idem 8 \times 60 buc. 1514

Grupa 405

Prezoane

- 3953 8×33 buc. 3567
- Idem 12×40 buc. 100
- Idem 2×110 buc. 100

Grupa 422

Nituri din oțel cap inecat

- 3165 5×12 kg. 380
- Idem 5×20 kg. 100
- Idem 5×35 kg. 100
- Idem 6×14 kg. 2022
- Idem 6×20 buc. 119
- Idem 6×30 kg. 162
- Idem 6×40 kg. 342
- 797 5×12 kg. 1700
- Idem 5×20 kg. 69
- Idem 6×40 kg. 50
- Idem 6×45 kg. 700
- Idem 8×22 kg. 120
- 797 8×60 kg. 100
- Idem 16×60 kg. 170
- Idem 16×90 kg. 370
- Idem 20×100 kg. 22

RULMENȚI SERIA

- 5317 buc. 1
- 5307 buc. 106
- 6010 buc. 400
- 6012 buc. 370
- 6014 C3 buc. 28
- 6014 P5 buc. 10
- 6032 P6 buc. 6
- 6200 Z buc. 400
- 6200 2Z buc. 400
- 6204 P6 buc. 13
- 6210 2RS buc. 85
- 6210 2Z buc. 22
- 6210 ZN buc. 2
- 6210 P6 buc. 5
- 6210 2Z P6 buc. 100
- 6211 2RS buc. 53
- 6211 2Z buc. 503
- 6211 K buc. 4
- 6211 C5 buc. 4
- 6212 buc. 160
- 6212 2RS buc. 500
- 6215 N buc. 81
- 6220 N buc. 1
- 6220 P6 buc. 1
- 6222 C3 buc. 9
- 6250 buc. 33
- 6230 C3 buc. 2
- 6232 buc. 8
- 6240 buc. 1
- 6500 buc. 500
- 6303 P63 buc. 700
- 6312 2Z buc. 9
- 6313 buc. 100
- 6313 Z buc. 12
- 6316 C3 buc. 10
- 6318 buc. 10
- 6319 buc. 2
- 6319 MA buc. 1
- 6320 buc. 2
- 6321 buc. 2
- 6324 buc. 2
- 6403 buc. 1
- 6408 buc. 30
- 6411 N buc. 4
- 6411 C5 buc. 43
- 6412 buc. 10
- 6412 N buc. 2
- 7024 buc. 2
- 7108 buc. 7
- 7114 B buc. 1

- 51234 buc. 12
- 51244 buc. 1
- 51313 buc. 10
- 51314 buc. 5
- 51317 buc. 14
- 51324 buc. 7
- 51326 buc. 2
- 51411 buc. 1
- 51412 buc. 4
- 51426 buc. 6
- 52205 buc. 2
- 52218 buc. 92
- 52311 buc. 10
- 52412 buc. 7
- 57707 buc. 2
- 64903 buc. 20
- 66128 buc. 3

- 66408 buc. 4
- 69422 buc. 2
- 97518 buc. 2
- 94904 buc. 5
- 100090 buc. 4
- 108711 buc. 2
- 232156 buc. 6
- 404705 buc. 2
- 436206 buc. 6
- 436208 buc. 8
- 455538 buc. 5
- 639018 buc. 1
- 704702 buc. 32
- 704901 K buc. 136
- 804704 buc. 20
- 808106 buc. 5
- 808306 buc. 2

- 808205 buc. 4
- 864705 buc. 8
- 864904 buc. 3
- 922205 buc. 6
- 922205 K buc. 1
- 1000095 buc. 6
- 1000096 buc. 1
- 1000921 buc. 1
- 2007108 buc. 1
- 2007128 buc. 2
- 2007132 buc. 4
- 2007138 buc. 2
- 4074107 buc. 8
- 4074115 buc. 5
- 4084104 buc. 4
- Q.304 buc. 4
- Q.312 buc. 2

(denumirea și adresa unității)¹

DATA.

Nr.

Către,

„REVISTA ECONOMICĂ”-București

Calea Dorobanților nr. 11-25 – cod 7139

În baza ofertei dv. nr. 1500/1978 dorim să încheiem următoarele abonamente :

— „Revista economică” × lei² =

De asemenea, în calitate de abonați ai revistei, vă rugăm ca la apariția cărților pe care le editați să ne expediați numărul de exemplare înscris în dreptul fiecărei lucrări ;

— Legislația autoconducerii unităților economice (2 vol.) × 40 lei =

— Legislația calității × 20 lei =

— Raporturi de muncă, vol. III × 20 lei =

— Decizii, programare, evidență, prin calculatoare Felix × 20 lei =

— Contractul comercial de vânzare internațională × 20 lei =

— Plățile comerciale internaționale × 20 lei =

— Legislația economică a cooperativelor agricole de producție × 20 lei =

Total =

Facem precizarea că acceptăm plata prin dispoziție de încasare, din contul nostru nr. deschis la (sau : v-am expedit suma, în contul dv. I.S.I.A.P. nr. 6451.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1, București, cu mandatul poștal din ziua de)

Președinte,

Contabil șef,

¹ Abonații persoane fizice vor trece numele și adresa la care doresc să primească abonamentul.

² La prețul unui abonament se va trece 260 lei de către organizațiile socialiste și 130 lei de către persoanele fizice încadrate în orice formă de învățământ.

VĂ

RECOMANDĂ:

Asigurarea mixtă de viață

Printre numeroasele forme de asigurări facultative puse la dispoziția cetățenilor de către ADAS este și „asigurarea mixtă de viață”.

Această asigurare constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează sau pentru familia sa în cazul survenirii unor evenimente neprevăzute asigurate și, totodată, dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea poliței.

Variante

Asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin majorarea cuantumului sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

Astfel, în „asigurarea familială mixtă de viață” se pot cuprinde toți membrii familiei în vârstă de la 5 ani la 65 de ani, oricare dintre aceștia putând încasa suma asigurată.

Prin „asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente”, în cazul urmărilor accidentelor cuprinse în asigurare, suma înscrisă în poliță se plătește majorată de 6 ori.

Prin „asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași” se garantează primirea eşalonată a unor sume de bani de către urmașii asiguratului.

Avantaje

Asigurările menționate prezintă o serie de avantaje, dintre care enumerăm:

● Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 ani pînă la 65 de ani.

● Se pot contracta pe termene de la 5 la 15 ani.

● Primele de asigurare sînt convenabile, diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata asigurării și de suma asigurată și pot fi achitate și în rate.

● La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se majorează cu 10%.

● Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale.

● Sumele cuvenite pentru cazurile de invaliditate permanentă parțială se plătesc majorate cu 25%.

Obligațiile asiguratului

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

Informații suplimentare

Pentru relații suplimentare și contractarea de asigurări cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.